

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

årgang 20 nr. 3 - 2006

Udgives af DIS-Danmark

Databehandling i Slægtsforskning
www.dis-danmark.dk
admin@dis-danmark.dk

Adresseændringer meddeles til:

Kasserer Werner Wittekind
Rudersdalsvej 114, 2.tv.
2840 Holte
Tlf. 45 41 43 15
kasserer@dis-danmark.dk

Redaktionen:

Erik Kann, ansvarshavende redaktør
Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum
Tlf: 45 85 18 02 (efter kl. 18)
redaktion@dis-danmark.dk

Kathrine Tobiasen, best.mdl.
Anne Katrine Rud, journalist

Trykkeri: Grafisk Data Center
Trykplag: 4.900 eksemplarer

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.
Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.
Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til at redigere i tilsendte artikler. Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Bladet udkommer 4 gange årligt.

Næste deadline:	Udkommer:
1. november 2006	December 2006
1. februar 2007	Marts 2007
1. maj 2007	Juni 2007
1. august 2007	September 2007

Bladet sendes gratis til medlemmer af DIS-Danmark.

Medlemskontingent 2006: 175 kr.
Medlemskontingent 2007: 200 kr.
Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indhold nr. 3 - september 2006

- 3 Kalenderen
- 5 Feltsøgninger, et avanceret søgeværktøj
- 7 VHS-kopiering
- 10 Fra tjenestekarl i Vestjylland til partikulier på Nørrebro i Kbh.
- 14 Den glemte møller - i anledning af en forside
- 16 Find dine billeder igen
- 18 Slægtsforskerdagene i Stockholm 12.-13. august 2006
- 19 DIS med på Rotary International Convention 2006
- 19 Slægting på Galathea 1
- 20 Indviklede familieforhold - visning i en anskuelig form
- 22 Håndsrækning til KIP-indtastere
- 24 Skønt en del deraf var sandt
- 27 Endnu en slægtsbog med fejl
- 28 Min oldefars broder i Holland
- 30 Læsekredsen Islandske blade og Engelske Blade
- 31 www-adresserne i artiklerne ligger nu på DIS' hjemmeside
- 31 DIS' bestyrelse og DIS' ekspedition
- 32 Slægtens venner - hvad med de sociale relationer

Forsidefoto:

Taget af Hans-Henrik Tofft.
Billedet er fra ridebanen bag Christiansborg i København.

DIS' KALENDER efterår 2006

FOREDRAG

Haslev 1236
Tirsdag 24. oktober 2006
Kl. 19.00 - 22.00
Folkebibliotekets store sal,
Jernbanegade, 4690 Haslev

Kort & Matrikelstyrelsen v/ Peter Korsgaard

Peter Korsgaard fortæller os om, hvordan vi bruger Kort & Matrikelstyrelsens materiale. Han lægger vægt på alt det, vi kan bruge computeren til vedr. Kort & Matrikelstyrelsen.

Tilmelding senest 10. okt. 2006.
Deltagerafgift: 50 kr. betales til DIS-Danmarks konto 9570 501 2058.

Ikast 1245
Lørdag 28. oktober 2006
Kl. 13.00- 16.00
Samlingssalen, Ikast Bibliotek
Grønnegade 25, 7430 Ikast

Fæsteforhold og fæstebønder v/ Kathrine Tobiasen

Langt de fleste af os har fæstebønder blandt vore aner. Men hvad var fæstevæsenet egentlig for noget, og hvordan var det at være fæstebonde? Hvilke kilder har vi, og hvad kan de fortælle os om vore forfædres tilværelse?

Foredraget tager specielt udgangspunkt i vest- og midtjyske forhold, der på mange måder adskiller sig fra forholdene i de øvrige landsdele, der jo hovedsagelig har dannet model for Danmarkshistorien. Et nærmere kig på Vest-Midtjylland kan give os et mere nuanceret billede af fæsteforhold.

Tilmelding senest 14. okt. 2006.
Deltagerafgift: 50 kr. betales til DIS-Danmark konto 9570 501 2058.

Søllerød 1240
Lørdag 28. oktober 2006
Kl. 13.00 - ca. 16.00
Søllerød Sognegård,
Søllerødvej 13, 2840 Holte

Få mere ud af din PC v/ Hans Peter Poulsen

Bliv bedre til at udnytte mulighederne i din PC: Hvordan du installerer fx et slægtsprogram på PC' en. Hvordan du gemmer dine filer og finder dem igen.

Hvordan du rydder op på harddisken. Hvordan du beskytter dig mod virus og spam - og andre aktuelle emner. Max. 25 deltagere.

Tilmelding senest 13. okt. 2006.
Deltagerafgift: 75 kr. betales til DIS-Danmarks konto 9570 501 2058.

Haslev 1242
Tirsdag 14. november 2006
Kl. 19.00 - 22.00
Folkebiblioteket, Jernbanegade,
4690 Haslev

Kip - Browser v/ Werner Wittekind

Hvad er Kip - Browser? Hvad kan vi slægtsforskere bruge den til? Og hvordan bruger man den?

Tilmelding senest 2. nov. 2006.
Deltagerafgift: 50 kr. indbetales til DIS-Danmarks konto 9570 501 2058.

Helsingø 1246
Lørdag 4. november 2006
Kl. 9.30 - 16.00
Frivillighedshuset, Birkedalsvej 4,
3200 Helsingø

DIS-Nordsjælland og DIS-Danmark

Dagen vil være bygget op omkring et foredrag om formiddagen, og så vil der være frokost. Om eftermiddagen, vil der være forskellige former for workshops, hvor man vil få meget at vide om blandt andet folketællinger, kirkebøger, lægdsruller osv.

Program:

9.30-9.40 Velkomst
v/ Merete Nielsen.
9.40-11.30 Foredrag om hvordan man kommer i gang med slægtsforskning, og hvilke kilder man evt. kan anvende v/ Merete Nielsen.
11.30-12.30 Frokost
12.30- 15.00 **Workshops**
Kirkebøger v/ Merete Nielsen
Lægdsruller v/ Bodil Thomasberg og Niels H. Nielsen.
Folketællinger v/ Lejla Kürstein.
Hvordan man kan udarbejde en slægtsbog v/Egil Holm Nielsen.
Hvordan man bygger en slægtstavle op v/ Henrik Prætorius.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at rette henvendelse til Merete Nielsen, Gl. Præstevej 7, 3200 Helsingø. nordkysten.helsingo@gmail.com

Prisen for alt dette inkl. frokost, (men ekskl. drikkevarer) er kr. 100 pr. person. Der kan købes kaffe, the, sodavand og øl til rimelige priser.

Tilmeldning senest 18. oktober 2006 ved indbetaling til DIS-Danmark konto 9570 501 2058. Pris: kr. 100

DIS' KALENDER efterår 2006

FOREDRAG

Odense 1237

Torsdag 16. november 2006,

Kl. 19.00 - 21.30 (NB! ny dato)

„Badstuen“, lokale „Andersen“,
Østre Stationsvej 26, 5000 Odense C

Etik på Nettet

v/ *Henriette Idestrup*

Internettet er IN også blandt slægtsforskere. Søg og du skal finde databaser, kildeindtastninger, søgemaskiner, private hjemmesider, nyhedsgrupper og mailinglister. Gedcom-filer til import i eget slægtsforskningsprogram.

Mulighederne synes at være uudtømmelige, men hvordan skal vi forholde os til alle de oplysninger, vi finder? Er det nødvendigt at gå på arkiv, når man kan finde Gorm den Gamle på Nettet? Kan vi overhovedet bruge Nettets oplysninger til noget? Foredraget sætter fokus på slægtsforskernes brug af de mange oplysninger, og nøgleordene er „etik“, „kildekritik“ og „sund fornuft“. Arrangementet er i samarbejde med FU i Odense.

Tilmelding senest 2. nov. 2006.

Deltagerafgift: 50 kr. indbetales til DIS-Danmark konto 9570 501 2058.

Allerød 1238

Torsdag 23. november 2006

Kl. 19.30 - 22.00

Menighedsslægtshistorisk lokalcenter,
Lyngevej 241-243, 3450 Allerød

Ellis Island

v/ *Henriette Idestrup*

I perioden 1892-1924 ankom ca. 22 millioner immigranter til Ellis Island, New York, herunder mange danskere.

Hver enkelt af disse immigranter var opført i skibenes passagerlister med bl.a. navn, nationalitet, sidste opholdsted, ankomstdato, alder og afrejsehavn, samt angivelse af hvilke skibe de var ombord på. Alle disse oplysninger er søgbare i en stor database på www.ellisland.org.

Henriette Idestrup fortæller om de oplysninger, man kan finde i databasen og gennemgår trin-for-trin, hvordan man registrerer sig som bruger (gratis), søger i databasen og udnytter dens mange muligheder. Gennemgangen foregår med direkte opkobling til Internettet, så hvis nogle deltagere medbringer navne på egne slægtninge vil der i begrænset omfang være mulighed for at søge på disse.

Hensigten med foredraget er, at deltagerne selv skal kunne søge og finde rundt i databasen, når de kommer hjem til deres computer – også hvis de ikke mestrer det engelske sprog.

Tilmelding senest 9. nov. 2006.

Deltagerafgift: 50 kr. indbetales til DIS-Danmarks konto 9570 501 2058.

KURSER

Søllerød Sognegård

„Åbent hus“ aftener

Torsdage: 5/10 + 2/11 og i

2007 1/2 + 1/3 + 5/4 + 3/5

Søllerød Sognegård, Søllerødvej 13,
2840 Holte

Deltagerne udveksler erfaringer om slægtsforskning og videregivelse af de indsamlede resultater. Derfor begynder vi møderne med korte indlæg; f.eks. tyding af gotiske skrifter og eksempler på udformning af kapitler i en slægtsbog. Efter kaffen diskuterer vi såvel indlæggene som øvrige emner, deltagerne gerne vil høre andres mening om. Der betales 20 kr. til kaffe/te og en lille kage. Arrangeret af Ann Christensen.

I kommer bare, for vi har erfaring med, at tilmelding ikke er nødvendig.

Tilmelding foretages ved at indbetale deltagerafgiften

Indbetalingen kan ske ved:

- ◆ På posthuset - girokonto 501-2058
- ◆ Netbank - under indbetalinger vælges kort-art 01 og giro 501-2058
- ◆ Bankoverførsel til DIS-Danmark, reg.nr.: 9570, konto 5012058

For alle indbetalinger gælder, at du skal huske at skrive:

- ◆ Navn og adresse - eller navn og dit medlemsnr.
- ◆ Arrangementsnummeret (er anført ved arrangementet - ses også på hjemmesiden).

- ◆ Mailadresse eller telefonnummer, hvis du vil modtage en bekræftelse på din tilmelding.

DIS' KALENDER efterår 2006

KURSER

Ballerup 1210 kursus
I 2007: Torsdage 11/1 + 18/1 + 25/1 + 1/2 + 8/2.
Kl. 19.00 - 21.30 alle dage
„Grafen“, Telegrafvej 5A,
2750 Ballerup

Min egen slægts hjemmeside

v/ Hans Peter Poulsen

De fleste slægtsprogrammer kan lave hjemmesider (eller HTML-sider), men vi skal også lære, hvordan de bliver flyttet til Internettet, og hvordan de bliver bygget sammen med resten af hjemmesiden.

Tilmelding senest 22. december 2006. Deltagerafgift: 325 kr. indbetales til DIS-Danmarks konto 9570 501 2058.

Ballerup 1241 kursus
Torsdage: 9/11 + 16/11 + 23/11 + 30/11
Kl. 19.00 - 21.30
„Grafen“, Telegrafvej 5A,
2750 Ballerup

Billedbehandling

v/ Hans Peter Poulsen

Lær at arbejde med digitale billeder i slægtsforskningen. Billederne fra digitale kameraer eller fra scanneren skal ind i PC'en, og vi skal kunne finde dem igen. Billederne skal måske rettes op, beskæres eller belysningen korrigeres.

Du får også nogle tips til, hvordan du kan bruge dit digitale kamera til affotografering af arkivalier.

Vi anvender først og fremmest gratis programmer, men også Adobe PhotoShop Elements.

Tilmelding senest 26. oktober 2006. Deltagerafgift: 250 kr. indbetales til DIS-Danmarks konto 9570 501 2058.

ANDRE TILBUD

Svendborg
Onsdag 4. oktober 2006
Kl. 19.30 - 21.30

Svendborg Bibliotek, Svinget 1,
5700 Svendborg

Amtsarkiver

v/ Jytte Skaaning

Jytte Skaaning fortæller om amtsarkiverne: Hvilket kildemateriale findes i amtsarkiverne, om f.eks. ægteskabsbrud, bidrag til børn født uden for ægteskab, politisager, fattigvæsen og meget mere.

Afholdes i samarbejde med Folkeuniversitetet Odense. Pris 40 kr. inkl. kaffe.

Tilmelding til Svendborg Bibliotek i perioden 20.9 - 4.10.2006. Tlf. 62 21 05 59.

Feltsøgninger, et avanceret søgeværktøj

Læsere af de to forrige numre af Slægt & Data vil vide, at jeg har været travlt beskæftiget med at drømme. Lad det være sagt med det samme: Jeg drømmer fortsat og påregner at skulle drømme længe endnu.

Denne gang vil jeg tage fat i et af de mere avancerede søgeværktøjer, nemlig feltsøgninger.

Forklaring

Som bekendt består en Internetside af mange forskellige dele, lige fra titel til URL og tekst. Og desuden kan en Internetside karakteriseres på en række forskellige måder, eksempelvis ved det sprog den er skrevet på, den dokumenttype der er anvendt, og det domæne der „huser“ Internetsiden.

Ved at gøre brug af feltsøgninger afgrænser man de dele af en Internetside, som man søger på. Slutmålet

er naturligvis, at man finder frem til den/de hjemmesider, der giver de mest kvalificerede svar på den forespørgsel, man har adresseret til Internettet.

Ikke helt let

Det er ikke helt let at arbejde med feltsøgninger. Hvor en afgrænsning via anvendelse af f.eks. fraser er umiddelbar forståelig, er det samme langt fra tilfældet med feltsøgninger. Her er der tale om regulær, omhyggelig planlægning af den søgestrategi, man ønsker at gøre brug af. Dertil kommer, at de forskellige søgemaskiner ganske ofte anvender forskellige søgetermer.

Forestille sig

Det gælder om – som det gør ved alle søgninger – at prøve at forestille sig, hvorledes de, der har lavet Internetsiderne har tænkt.

Erik Kann

Johan Jepsens Vej 1

2830 Virum

45 85 18 02

erik@reinholdt-kann.dk

Lad mig tage et helt generelt eksempel, der som udgangspunkt ikke har noget med feltsøgninger at gøre. Situationen er en slægtsforsker, der har stillet sig selv følgende spørgsmål: Mon der rundt om på Internettet findes andre slægtsforskere, der er i gang med den samme familiekonstellation, som jeg er beskæftiget med?

Vores slægtsforsker skal nu så kvalificeret som muligt forsøge at forestille sig, hvilke ord man kan „forvente“ på de relevante hjemmesider. Familienavnet /slægtsnavnet, man ar-

Eksempel på feltsøgning

Anvendelse af forstavelsen „all“ i en feltsøgning

bejder med, er naturligvis oplagt, ligeså stednavn og desuden eventuelt et tidsinterval.

Læsere af mine artikler i de to forrige numre af Slægt & Data vil forhåbentlig ikke have vanskeligheder med at opsætte en søgning opbygget som en kombination af frase-, plus-samt intervalsøgning.

Feltsøgningen

Feltsøgningen sætter ganske enkelt vores slægtsforsker i stand til at målrette og raffinere søgningen yderligere. Med feltsøgningen kan skytset rettes direkte mod eksempelvis adressen (URL'en), titlen, selve teksten mm.

Nu gælder det så om endnu engang at forestille sig: I hvilke felter kan man forestille sig at finde dette og hint søgeudtryk? Er det f.eks. forventeligt, at søgeordet slægtsforskning forekommer i adressen eller i teksten på hjemmesiden?

Eksempel

Lad mig tage et eksempel. En slægtsforsker har opsporet, at flere af forfædrene har været ved militæret. Intet er mere naturligt end at lede efter hjemmesider, der kan handle om netop militærhistorie. Nu er vores slægtsforsker næsten ubekendt med militærhistoriske forhold, og vedkommende ønsker derfor naturligt nok at finde frem til hjemmesider, der behandler emnet sådan lidt mere overordnet. Der er derfor ingen fidus i at gennemføre en almindelig ordsøgning på forekom-

sten af ordet „militærhistorie“. Der vil givet vis være mange svar, men da mange af svarforekomsterne vil være indlejret i omfattende tekststykker, er der ikke umiddelbart håb om at finde det mest relevante via en sådan søgning.

Overvejelsen er, at i det omfang søgeordet „militærhistorie“ forekommer i titlen på hjemmesiden, vil der være tale om noget mere overordnet. Derfor opsættes følgende feltsøgning (NB: i Google):
Intitle: militærhistorie. Søgestrengen indskrives i det sædvanlige søgefelt.

Opbygningen af feltsøgninger

Feltsøgninger opsættes altid på den måde, at der startes med en søgeterm direkte efterfulgt af et kolon, igen direkte efterfulgt af søgeordet. Lad mig blot i flæng eksemplificere med følgende, der alle er Google-søgetermer:

- Inurl: der afgrænser til adressen på hjemmesiden
- Site: der afgrænser til domænet
- Filetype: der afgrænser til filtypen
- Intitle: der afgrænser til hjemmesidens titel

Forstavelsen „all“

I Google kan man i langt de fleste tilfælde udvide søgetermen med forstavelsen all, eksempelvis allintitle: der anvendes, hvis man vil søge på flere ord i titlen, eksempelvis allintext:slægt kirkebog indtastning, der altså fortæller søgemaskinen, at den skal finde forekomsten af alle tre

ord (uden specifik rækkefølge) men udelukkende i tekstdelen af hjemmesiderne.

Sammen med boelske operatører

Det interessante er, at feltsøgningerne kan anvendes i en kombination med de sædvanlige boelske operatører. Det giver således en ganske effektiv begrænsning, hvis man anvender operatøren NOT eller minustegnet: kildeindtastning -intext:folketælling -intext:kirkebøger.

Denne søgning kunne opsættes, hvis man eksempelvis var på jagt efter kildeindtastninger, som lå uden for mængden af de sædvanlige indtastninger af kirkebøger og folketællinger.

I den angivne streng er anvendt folketælling i ental og kirkebøger i flertal. Dette kunne naturligvis ændres, selvfølgelig med det resultat, at søgeresultatet blev et andet

Videre læsning

Det her anførte er kun den allerførste ultrakorte introduktion til feltsøgninger. Ønsker man at læse mere, kan jeg anbefale at læse i Erik Nicolaisen Høy: Google for alle (2005) s. 25-32.

I denne bog får man bl.a. en oversigt over de forskellige feltkoder. Jeg kan endvidere anbefale samme forfatters gennemgang på adressen:

<http://bibliotek.kk.dk/uddannelse/brugsanvisning/afgr/felt/view>

Og her til sidst: Det forekommer som udgangspunkt en smule forvirrende - men husk: Øvelse gør mester.

VHS-kopiering

Erik Helmer Nielsen
Hedager 51
2670 Greve
TLf.: 43 90 21 57
ehelmer@boerne.dk

Den gamle videooptager og lignende analog videoteknik synger på sit sidste vers. Den er i dag erstattet af moderne digitalt udstyr. Mange ønsker at få deres gamle bånd kopieret over på moderne medier.

Mange af os ligger inde med gamle videobånd, som har en kort levetid (5-10 år), og som det snart er svært at finde udstyr til. Ud over det almindelige VHS-bånd findes der også de mere sjældne S-VHS-bånd. Tilsvarende blev der i gamle videokameraer brugt bånd, som kaldes Video8 og Hi8. Når jeg i det følgende skriver VHS, dækker det i de fleste henseender alle fire typer af bånd.

Det er for mange et ønske at få de gamle bånd kopieret over på moderne medier. Mest anvendelig og udbredt er DVD-skiver, så dem vil vi prøve at bruge.

Analogt kontra digitalt

VHS-bånd er indspillet analogt, det betyder, at de elektriske signaler hele tiden svarer til TV-signalet i en jævn signalstrøm. Moderne udstyr indspiller i stedet digitalt, populært sagt så afbildes signalet som en endeløs række af nuller og ettaller.

Et analogt TV-signal fylder ret meget, det har en båndbredde på ca. 5 MHz. Hvis dette signal digitaliseres,

så kommer det til at fylde umådelig meget mere, typisk 180 Mb/sec. Det er i praksis en u håndterlig størrelse, så derfor komprimerer man signalet. Det kan ske på forskellig måde.

En meget anvendt teknik kaldes MPEG2, som giver en meget kraftig komprimering. Den anvendes af de nye digitale TV-sendere, hvor den gør det muligt at overføre 46 TV-programmer på samme plads, som tidligere blev brugt på ét TV-program. Den samme teknik til komprimering bruges på DVD-skiver.

Overførsel til DVD

Vor opgave er altså at overføre vore analoge VHS-bånd til et digitalt medie, nærmere bestemt DVD.

VHS-båndene skal afspilles på en VHS-maskine. For at få et godt resultat er det vigtigt, at den afspiller båndet perfekt. Hvis den er gammel, slidt og snavset, bliver resultatet dårligt. Den må så efterses og renses, måske er det bedst at købe en ny.

Nogle VHS-afspillere har mulighed for forskellige indstillinger og justerin-

ger, som man må være opmærksom på. Undgå at forøge skarpheden for meget, det medfører baggrundsstøj.

Der er mange forskellige metoder til kopiering af VHS-bånd. Nogle er nemmere end andre, nogle er gode, andre mindre gode. Med den bedste teknik kan man opnå en kopi, der vil fremtræde væsentlig bedre end originalen, med dårlig teknik bliver det nemt det modsatte.

Metoderne til kopiering kan deles i to hovedgrupper, den ene bruger en DVD-optager, den anden gruppe bruger en PC på en eller anden måde.

DVD-optager

Den nemmeste og hurtigste metode er at bruge en almindelig DVD-optager. Den forbindes ganske enkelt til VHS-afspilleren med et Scart-kabel (**Fig. 1**). S-VHS og Hi8 bruger et S-Video kabel.

DVD-optageren indstilles til at optage fra VHS-maskinen, og billedet ses og kontrolleres på det TV, der er

Fig. 2: Kabel mellem VHS og PC

Fig. 3: PC-kort med video

Fig. 1: Scart-kabel

forbundet til DVD-optageren. Når både DVD-optager og VHS er indstillet, startes optagelsen og afspilningen nogenlunde samtidig, og begge stoppes, når filmen på VHS-maskinen er færdig. Hvis DVD-optageren er forsynet med en harddisk, så er det let at klippe optagelsen til og lave lidt menu, inden den overføres til en DVD-skive.

Hvis optageren ikke har harddisk, så kan omtrent det samme laves ved at optage på en +RW-skive. Denne DVD kan så kopieres til en almindelig R-skive på en PC. Kopiering med en DVD-optager kan give et resultat, som nærmer sig originalen i kvalitet.

Ikke helt uden problemer

Det er let, men ikke helt uden problemer at kopiere VHS-bånd med en DVD-optager. En DVD-optager giver fine resultater, hvis signalet er godt og fejlfrit, men gamle VHS-bånd lider ofte af forstyrrelser og støj, og det generer og forringer MPEG-kodningen. For at modvirke det, er det vigtigt at optage i høj kvalitet, i fuld 720*576 pixels opløsning bør der ikke lægges mere end 2 timer på én skive.

MPEG2-optagelser er meget kraftigt komprimeret. Det betyder, at en MPEG2-optagelse dårligt tåler redigering og omkodning uden at tabe i kvalitet. Mange PC-programmer til videoredigering laver omkodning, også når det ikke er nødvendigt, så dem bør man undgå at bruge. Omkodning kan også medføre dårlig lyd-synkronisering, det forekommer ofte, når op-

tagelsen er af ringe kvalitet.

Ind i PC'en

For at få signalet fra VHS-maskinen ind i PC'en bruger man enten et internt TV-kort eller en ekstern TV-boks. Disse enheder har ikke som en DVD-optager en indgang for Scartstik, så det er nødvendigt at bruge et specialkabel, som skal overføre både TV-signal og stereolyd.

TV-signalet fra en VHS er et såkaldt Composite TV-signal, der kun kræver én ledning og ét stik. S-VHS og Hi8 sender signalet på en anden måde, som kaldes S-Video, og den bruger et rundt stik med fire ben. Stereolyd kræver to ledere og enten to adskilte phono-stik eller et stereo jack-stik.

Et eksempel på et kabel mellem VHS og PC ses på **Fig. 2** (pris ca. 100 kr.). I den ene ende er der en Scart-omsætter, som sluttes til VHS-maskinen. Bemærk, at der er en omskifter, der fortæller, om signalet skal ind eller, som i vort tilfælde, ud af VHS-afspilleren. Selve kablet har tre ledere, én for videosignalet (den gule) og to for lyden (hvid for venstre kanal, rød for højre). Den gule forbindes til Video-indgangen på TV-kortet, lydsignalet må bruge en omsætter til mini-jack, det er almindelig standard for lydindgang på en PC. Kablet kan bygges på andre måder, det viste kabel er samlet af flere separate dele, det er også muligt at få det som et enkelt kabel uden samlinger.

TV-kort og TV-bokse findes i mange forskellige versioner. **Fig. 3** viser et TV-kort, som har netop de tilslutninger, der svarer til kablet **Fig. 2**. Der er en Videoindgang med gul Phono-bøsning, en 'Line in' mini-jack indgang for lyden og en tilsvarende 'Line out', som overfører lyden til PC'ens lyd kort. Den øverste bøsning er en antenneindgang, den bruger vi ikke.

Man kan let komme ud for interne kort eller eksterne bokse med andre former for tilslutninger. **Fig. 4** viser et eksempel på et billigt kort, som udover indgange for TV og FM-antenne kun har én eneste indgang, og det er et S-Video-stik. Der mangler begge de to indgange, vi brugte i forrige eksempel. Lyden kan vi tilslutte direkte til PC'ens lyd kort, men hvad med vort Composite videosignal?

Heldigvis kan vi godt bruge S-Video-indgangen, signalet fra en S-VHS er sammensat af to adskilte signaler på to ledninger, og vi kan bruge den ene ledning til vort Composite signal.

Problemet klares ved at forbinde endnu en omsætter til vort kabel. **Fig. 6** viser sådan et mellemkabel, som forbindes mellem det gule video-phono-stik og S-Video-indgangen. Det er igen muligt at finde mange andre muligheder for kabling, man kan således godt bruge et S-Video-kabel direkte mellem Scart-omsætteren og TV-kortet. Eksterne TV-bokse har ofte kun S-Video-indgang og må så behandles på tilsvarende måde. **Fig. 5** viser et eksempel på sådan en boks.

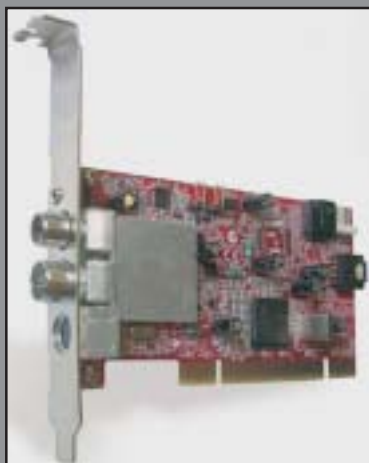

Fig. 4: PC-kort med begrænsninger

Fig. 5: USB-enhed

Fig. 6: S-video omsætter

TV-kortets (boksens) program giver brugeren valget mellem Composite og S-Video-signal. Man skal være opmærksom på, at selv om stikket er S-Video, så er signalet Composite, og man skal derfor vælge Composite som input. I modsat fald bliver billedet forvrænget, ofte med manglende eller forkerte farver.

Et kort/boks, som kun har S-Video-indgang, kan altså godt bruges, men det kan give problemer med både opsætning og brug. Jeg vil derfor anbefale at bruge et kort, der er udstyret med de rigtige tilslutninger som vist i fig. 3. Der må selvfølgelig gerne, udover den gule phono-indgang til video, også være en indgang for S-Video til brug for S-VHS og Hi8.

PC-enheder - med indbygget MPEG2-koder

En del PC-kort eller bokse er forsynet med en indbygget hardware MPEG2-koder (prisniveau 700-1.000 kr.).

De benævnes ofte PVR (Personal Video Recorder) for at fortælle, at de er tænkt som en erstatning for en selvstændig optager. Deres indbyggede koder laver en færdig MPEG2-fil, som indlæses til PC'en. Det kræver for det meste, at man bruger fabrikantens medfølgende program, med de begrænsninger og ulemper det kan give.

Denne MPEG2-fil kan man så bagefter med et DVD-program beskære og tilpasse og forsyne med menuer og kapitler, før den brændes som en DVD. Hertil er det ikke nødvendigt at bruge de medfølgende ,gratis' programmer, som ofte er af ringe kvalitet og har den fejl, at de omkoder MPEG2-filen og derved forringer kvaliteten og evt. skaber lyd sync fejl.

Denne type enheder kan til en vis grad sammenlignes med en DVD-optager, de er dog ikke nær så bekvemme og brugervenlige. Desuden er kvaliteten af deres MPEG2-kodning generelt dårligere end en god DVD-optagers.

PC enheder - der kan indlæse i AVI format

Der findes også mange PC-kort uden indbygget MPEG2-koder (prisniveau 400-700 kr.). Kodningen foretages så i stedet af et PC-program.

Det betyder, at de ikke er så nemme at bruge, til gengæld giver de brugeren langt flere muligheder for selv at styre og kontrollere resultatet. Det er kun med disse kort, at det er muligt at redigere og rense en gammel VHS-film så effektivt, at den kan komme til at se væsentlig bedre ud end originalen.

Kopieringen af VHS-filmen kan deles i tre funktioner:

- ◆ Indlæsning
- ◆ Redigering og kodning
- ◆ Opbygning af den færdige DVD

Der findes programmer, der dækker alle tre opgaver, og de gør arbejdet nemmere, men resultatet bliver til gengæld sjældent særlig godt. Man får den bedste kontrol med arbejdet og det bedste resultat ved at bruge tre adskilte specialprogrammer.

Programmet til indlæsning skal digitalisere i YUY2-farverum, det skal også kunne fjerne eller kompensere for lyd sync fejl. Indlæsningen skal ske i et format, der kaldes AVI. Til dette format kan der bruges mange forskellige former for kodning, såkaldte codex. Vore VHS-film skal indlæses i en codex med høj billedkvalitet. Den gratis codex Huffuyuv er tabsfri og er et godt valg.

Det stiller krav til PC'en, processorens hastighed bør være mindst 2 GHz, og harddisken skal helst have 50-100 GB fri plads. Den indlæste fil bliver nemlig meget stor, til gengæld kan filen tåle at blive redigeret og omkodet mange gange uden at tabe i kvalitet.

Programmer til redigering kan bl.a. fjerne eller afdække støjkanter, reducere baggrundsstøj, korrigere belysning og farver og måske forøge kant-

skarpheden lidt. Vi kan kombinere scener/afsnit med forskellige overgange og effekter.

Lyden er ofte et nok så stort problem som billedet. Mange gamle VHS-optagelser lider af dårlig lyd. Vi kan skille lydsiden fra billedet og med fordel rense den for støj, knasen og forstyrrelser i et separat lydredigeringsprogram.

Til slut omkodes AVI-filen til MPEG2-format. Denne proces vil samtidig gennemføre alle de redigeringer, vi ikke har lavet tidligere, og det kan tage meget lang tid. PC'en kan imidlertid fint udføre arbejdet som baggrundsjob, samtidig med at den bruges normalt.

Til sidst, når MPEG2-filen endelig er færdig, bruges et DVD-program til at lave menuer og eventuelt kapitler, den redigerede lyd lægges ind igen. Til sidst brændes den færdige DVD. Det varer ikke så længe.

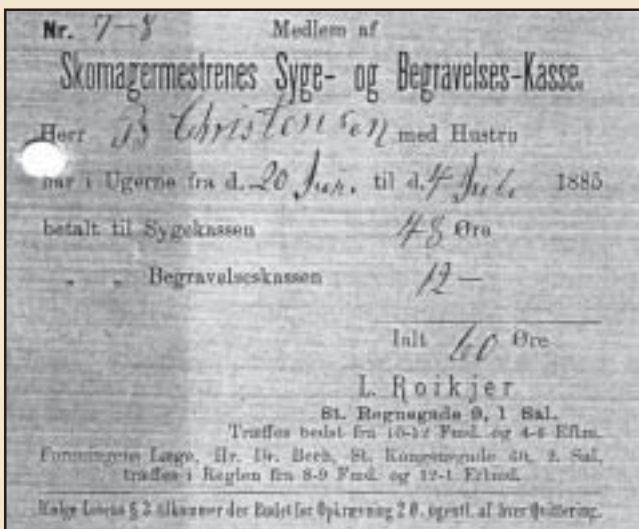
Digitalt kamera

I stedet for at bruge et TV-kort til at indlæse VHS-filmen på en PC i AVI-format, så kan vi i mange tilfælde bruge et digitalt kamera. Digitale kameraer har ofte en videoindgang, som kan tilsluttes en VHS. Videosignalet bliver digitaliseret og kodet af kameraet til dets DV-format. Kameraet indspiller signalet på det indbyggede DV-bånd, og det kan så bagefter overføres til PC'en med et Firewire-kabel. Nogle kameraer har ,pass through', det betyder, at det digitaliserede DV-signal kan sendes direkte til PC'en med Firewire uden først at blive indlæst på DV-båndet.

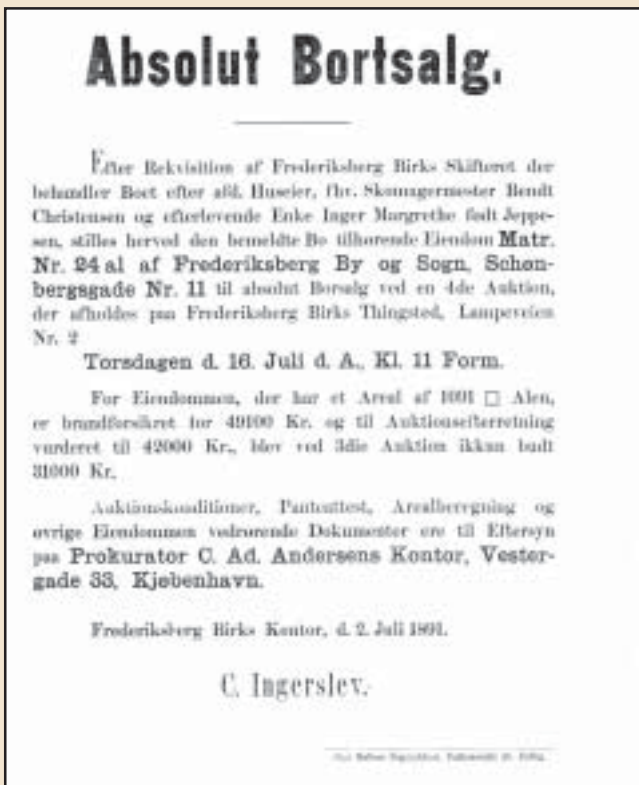
En nyere PC leveres for det meste med indbygget Firewire-indgang, ellers kan man installere et separat Firewire-kort i maskinen (ca. 150 kr.). Den AVI-fil med DV-codex, som indlæses på PC'en, kan bruges på samme måde som AVI-filen beskrevet i forrige afsnit, og man kan få samme gode resultat. Ejere af et egnet digitalt kamera kan altså spare TV-kortet.

Huslejekvittering 1886

Kvittering for betaling til sygekasse

Kundgørelse af auktion

Fra tjenestekarl til partikulier på

Beretningen om en slægtsforskers mareridt

Min særlige interesse for at kortlægge min tipoldefars livsforløb var, at min families efternavn blev grundlagt ved hans „uægte“ søns døb. Min oldefar blev døbt „Gravers Bendtsen“.

I flere år har jeg afsøgt adskillige sognes kirkebøger og folketællinger i Ringkøbing amt, samt dyrket lægdsrullerne for om muligt at spore ham siden hans flugt fra sin hjemstavn.

Jeg har måttet konstatere, at nok så meget edb-kraft ikke var nok til at løse mit mysterium. På den anden side har jeg oplevet, at tålmodighed og god elementær slægtsforskning også kan give et godt resultat i den sidste ende.

Født 1817 ved Hover

Min tipoldefar *Bendt Christensen* er født den 13. juli 1817 i Tovstrup ved Hover, en lille landsby langt ude på landet, og det selv i Vestjylland.

Da han var født og havde sin opvækst i det lille Vestjyske sogn på en tid, hvor man sjældent igennem et hel liv bevægede sig uden for sognet, skulle det, under normale omstændigheder, være en ganske let sag for en slægtsforsker at følge ham til hans død.

Flygtet til København

Efter snørklede omveje måtte jeg, som det fremgår af nedenstående, konstatere, at han i 1840 var „flygtet“ helt til København, uden at vende tilbage til sin hjemstavn.

Hans forældre drev en lille gård i landsbyen Tovstrup. Gården „Store Tovstrup“ blev købt i 1809 for 400 Rd. Gården har ikke længere landsbrugsdrift, men eksisterer stadig og er meget smukt beliggende direkte til Hover å. Min tipoldefar var den syvende i børneflokket og født 3 år efter de øvrige søskende og har nok været betragtet som en forkælet „efternøler“.

Kun lidt viden om de første år

Jeg ved ikke meget om, hvad han har bedrevet de første 20-23 år ud over, at han vel har gået lidt i skole og

i Vestjylland

Nørrebro i København

Villy Bendtsen
Storebjerg 31
2670 Greve.
Tlf.: 43 90 19 42
vibe@hlaug.dk

ifølge folketællingerne været fæstet som tjenestekarl på flere gårde i sognet.

Aftægtsbestemmelser, far og søn

Der blev dog taget vare på ham i hans unge år. Da hans far afstod sin gård i Hover den 17. oktober 1832, blev det bestemt, at aftægtsvilkårene også skulle omfatte sønnen, der dengang var 15 år.

Aftægtskontrakten bestemte, at min tipoldefar frem til 1833 skulle forsynes med føde og klæder. Ved aftægtsens ophør i 1833, var det yderligere bestemt, *at han skulle være forsynet med 1 sæt klæder af festtøj, bestående af trøje, buxer og kjole, og 1 sæt klæder af blaat tøj, bestående af trøje, buxer og kjole samt tre skjorter og en forsvarlig klædekiste.*

Der sker noget

I 1839-1840 skete der formentligt noget, som kan være årsagen til en igenem flere år for mig oparbejdet frustration over ikke at kunne følge min tipoldefar frem til hans død.

I løbet af foråret og sommeren 1840 blev han far til 2 børn, som ikke var tvillinger, men altså med to forskellige kvinder. Det første barn, som er min oldefader, blev født i marts måned 1840, medens det andet barn, der var en pige, blev født få måneder senere.

Min tipoldefar var tjenestekarl på samme gård, som den sidste kvinde var fæstet på som tjenestepige.

Det gav nogen opstandelse i det lille sogn, idet han blev indkaldt for både

sognepræst og sognefoged for at afgive nærmere forklaring om sin adfærd.

Alle spor forsvinder

Fra dette tidspunkt synes der ikke at være spor efter ham i sognet.

Som nævnt foran, har jeg i flere år afsøgt adskillige sognes kirkebøger og folketællinger i Ringkøbing amt, samt dyrket lægdsrullerne for om muligt at spore ham her igennem.

Lægdsrullen

Lægdsrullen viser, at han gav møde ved 1.kompagni i 2.Jyske Infanteriregimet i Rensborg den 7. juli 1840, og hans stilling en anført som „musiketerer“. Der oplyses det sædvanlige om, at han var ugift, hans alder og højde, samt at han under tjenesten var blevet forfremmet til National Corporal. Han gjorde tjeneste til 1842.

Han blev hjemsendt i 1842 til Tovstrup i hans hjem sogn, Hover i Ringkøbing Amt. Trods dette fandtes der stadig ingen spor i Ringkøbing amt.

Han blev overført til reserven i 9. Linie Infanteribataljon (der blev oprettet i 1842).

Nærmere undersøgelse af stambøgerne for den nye batallion og optegnelser om underofficerers regimentstilknøytninger bekræftede, at han var tilknyttet batallionen.

Indkaldt til tjeneste

I forbindelse med optrapningen til treårskrigen (1849 -1851) blev min tipoldefar indkaldt til krigstjeneste. Ifølge bataljonens stambog, blev han optaget i regimentets 1. kompagni og be-

nævnt som Corporal Bendt Christensen, „Taugstrup“, Ringkøbing Amt. Angivelsen af professionen er meget utydelig (formentlig skomagervend).

Denne sidste lidt usikre oplysning, viste sig at være en meget vigtig oplysning til brug for den videre opsporing.

Videre i kildematerialet

Den videre gennemgang af stambogsmaterialet viser, at han i forbindelse med krigen bliver overført til 11. Depotkompagni, der har forlægning i København og Citadellet (Kastellet).

Dette kompagni eksisterede i perioden 21. maj 1850-18. marts 1851, og kompagniets rapportbog fortæller, at Bent Christensens stilling ved kompagniet var våbenmester med rang som sergent.

Han gjorde tjeneste på „fredsfod“ ved kompagniet i perioden 12. juni 1850 til 14. marts 1851, hvilket er opgjort til 276 dage. Det er nævnt, at han har været på kost, og at lønnen var 28 skilling (en menig fik 12 skilling). Man kan også se, hvornår han havde været sygemeldt m.v.

Generelt indeholder rapportbogen oplysninger om personalets gøren og laden, herunder overtrædelse af reglementet, idømt straf for drukkenskab, rømninger og uroligheder m.v.

Endvidere ses, at den sidste rapport inden kompagniet blev nedlagt, beskrev, at våbenmesteren (min tipoldefar) den 14. marts 1851 har foranlediget aflevering af alt materiel til bl.a. arsenalet, således at han sammen med kompagnichefen var de sidste, der afmønstrede kompagniet. Pludselig væl-

Kbhvns. 11 Valgkreds Nr. 5362
 Herr *fr. Gougenot P. Christensen*
Schæferstrøg 11. 1885

har som Medlem af
Højres Arbejder- og Vælgerforening,
 stiftet den 6. October 1881,
 betalt Kontingent for Octbr.—Marts. 6 Maaneder
 med 60 Øre, hvorfor kvitteres.

Kjøbenhavn, den 1ste October 1885.

P. t. Hovedkasserer.

Højresmedlingen holdt vedholdt medlem af For-
 eningen Kassen Vestergade 11—13 (arkiv 10—11—12—13—14).

Kvittering for betaling til vælgerforening

Dr. Skomagermester *Bendt Christensen*
 har betalt Contingent for 1 Kvartal 1888.
 med en Krone

hvorfor kvitteres—

Kjøbenhavn, d. 1 Januar 1888.

Mansen
 Olfemand.

Kvittering for kontingentbetaling

Kjøbenhavn d. 14/3 1888

Hr. *Christiansen Schindler*
 til
Prakt. Læge William Thomsen,
 (i Kongens St.)
Vesterbrogade 66

	DEBIT	REBIT
For ydet Lægehjælp		
1/4 Sygebesøg	20	
Consultation		
<i>Partals</i>		
<i>William Thomsen</i>		

Regning for lægebesøg

tede det således frem med oplysninger, der klart indicerede, at han var bosat i København i 1850-1851, men der er bare lige det, at der til slut i rapportbogen anføres, at min tipoldefar igen hjemsendes til „Tovstrup“, Hover sogn i Vestjylland.

Lige vidt

Så var jeg jo lige vidt - ingen optegnelser i Vestjylland.

Jeg havde jo efterhånden lagt en del beslag på lys og varme i læsesalen på Rigsarkivet, og da en eftersøgning af navnet Bendt Christensen i de københavnske kirkebøger eller folketællingslister næsten er uoverkommelig, uden samtidigt at tage fast bopæl på arkivet, gik jeg egentlig kold på opgaven.

Stillingsbetegnelse „skomagersvend“

I de soldatermæssige oplysninger var der den utydelige og usikre stillingsbetegnelse, „skomagersvend“. Derfor slog det mig i et klart øjeblik, at en skomagersvend muligvis kunne finde på at etablere sit eget værksted og drive virksomhed som skomagermester.

Da håndværkerne i gamle dage ofte var organiseret i laugssammenslutninger, gik jeg i gang med at undersøge, om der i København dengang fandtes et skomagerlaug, som min tipoldefar kunne have været medlem af.

Da det viste sig, at der på Landsarkiver for Sjælland findes arkivalier for „Skomager-Lauget i den Kongelige Residens-Stad Kjøbenhavn“, kom der igen liv i arkivbesøgene.

Laugsarkivet og Ligkisten

Af lavets arkivalier fremgår, at min tipoldefar var optaget i lauget den 26. februar 1852 og samtidig optaget i Ligkassen.

Da der på denne tid var krav om tildeling af borgerskab for at drive erhverv, måtte der her være oplysninger at hente, måske om forretningssted og bopæl.

Borgerskab i København

Administrationen af borgerskab i København foregik fra Københavns Rådhus, og arkivalierne herfra opbevares i Stadsarkivet på Københavns Rådhus.

Undersøgelserne bar frugt, idet Borgerskabet bliver bevilget den 6. maj 1852, og det angives, at han var Skomagermester på Vesterbro og senere på Nørrebro.

Herefter var vejen frem til relevante folketællinger og kirkebøger ved at være i sigte. Bl.a. på Stadsarkivet på Københavns Rådhus findes der gamle KRAK-vejvisere, som indeholder afsnit om forretningsdrivende med angivelse af forretningsstedets adresse og den private bopæl.

Bolig på Nørrebro

Som der var angivet i borgerkabsprotokollen, var det korrekt oplyst, at der var forretningssted på Nørrebro. I KRAKs-vejvisere angives adressen til Nørrebrogade nr. 23. Adressen ligger på hjørnet af Nørrebrogade – Blågaardsgade.

Herefter gik det hurtigt, idet bopælsadressen var angivet som Strandgade 37. Med angivelsen af denne adresse i Strandgade i København, kunne hans tilstedeværelse på folketællingen i 1850 let findes, idet han på dette tidspunkt heldigvis også boede på adressen.

Der var desuden oplysninger, om, at han beboede kælderen, og at han var gift med Inger Margrethe Jepsen, som var født i Jægerspris, Dråby sogn.

Hans stilling (i 1850) angives som skomagersvend (*militair*), hvilket stemmer godt med oplysningerne om hans deltagelse i tre-årskrigen, med base på kastellet København.

Den herefter ret elementære undersøgelse af folketællinger og kirkebøger og siden skiftebogen viste, at ægteparret var barnløst. Forholdene om hans „uægte“ søn i Vestjylland (det var min oldefar) blev forbigået i tavs-
hed.

Herefter var der åbnet for utrolig mange oplysninger om min tipoldefar, som jeg egentlig troede var kommet af dage på ulykkelig vis.

Nye overraskelser

Neden for vil jeg kun opremse det videre forløb, som vel i sin natur er ret elementær, men som viste, at jeg endnu engang fremdrog overraskelser.

Samtidig med oplysninger i KRAK-vejviserne om forretningssted og bopæl, var det også angivet, om beboeren var lejer eller ejer af ejendommen. Disse oplysninger godtgjorde hans ejerskab til nogle udlejningsejendomme, hvor han selv var beboer.

I en alder af 66 år blev han angivet som forhenværende skomagermester,

og hans titel var ændret til *Partikulier* (en person der lever af sin formue).

Min tipoldefar døde i en alder af 74 år af „Embolin centri“ (blodprop i hjernen) i 1891. Ægtefællen, der først døde i 1894, ønskede ikke at hense i uskiftet bo efter sin mand og begærede derfor offentlig skifte.

Offentligt skifte

Da der var tale om offentlig skifte, kunne der øjnes en mulighed for, at der var opbevaret gamle dokumenter i skiftesagen.

Fremdragelsen af pakkerne med skiftesagen viste sig at give mange personlig oplysninger, idet skiftesagen gav indtryk af, at skrivebordet var tømt direkte ned i pakkerne med skiftesagen uden sortering af bilagene.

Mange interessante dokumenter

Jeg fandt mange interessante dokumenter, som er meget forskellige fra dokumenter, man vil træffe i skiftesagerne efter en tjenestekarl i Vestjylland (se listen i boksen).

WEGA BOGBINDERI

Stenildhøjvej 54
9600 Aars

Indbinding af:

- alle slags slægtsbøger
- tidsskrifter mm.

Pris efter aftale

Bogbindermester:

Heidi Gass Sibbesen

Tlf. 98 66 12 81

Mail: Heidi.gass@sibbesen.dk

Beskeden udbetaling til enken

Skiftesagen endte i øvrigt med en besked udbetaling til enken, efter at kreditorer og kuratorer var blevet godtgjort.

Jeg håber, at min oplevelse kan give andre slægtsforskere mod på at genoptage eftersøgninger af „tabte“ personer, selv om det synes umuligt.

Eksempler på spændende dokumenter

- Testamente mellem ægtefællerne fra 1866.
- Skøder på ejendomme.
- Vurdering af en udlejningsejendom som dødsboet skulle realisere, med nøje beskrivelse af lejlighederne og faciliteterne i boligejendomme i København i 1880-90-erne.
- Regning på kontingent til Skomagermestrenes Syge- og begravelseskasse (1 kr. pr. kvartal 1885).
- Regning fra Praktiserende Læge William Thomsen (19 sygebesøg, 20 kr.).
- Regning Berlingske Tidende (1. kvartal 1889, 5 kr., samt budpenge 50 øre).
- Kontingent til Skomagerlauget (1. kvartal 1888, 1 kr.).
- Kontingent til Højres Arbejder- og Vælgerforening (et halv år i 1886, 60 øre).
- Opslagsplakat udfærdiget af Frederikberg Birks kontor i forbindelse med salg af en ejendom i forbindelse med det offentlige skifte.
- Det originale lærebrev fra Skomagerlauget dateret 14. april 1847, indeholder laugets anbefalinger som er udfærdiget på både dansk og tysk.

Den glemte møller

- i anledning af en forside

Jørgen Østergaard

Rugvænget 41

7400 Herning

97 12 33 28

jgrug41@post.tele.dk

Jamen den forside på Slægt & Data nr. 2/2006 fik da nostalgien til at blomstre - thi i den mølle var min kones tiptiptipoldefar vandmøller i 51 år!

Det var min kones tiptiptipoldefar Jørgen Andersen, der byggede den flotte kvist på møllens stuehus, hvis sidste beboer, Anna Hellesen, jeg tog et godt billede af, inden hun måtte forlade den.

Jørgen Andersen

Jørgen Andersen blev født omkring 1739 som søn af møller Anders Jensen, der var født i Rolfsted mølle, og Mette Hansdatter fra Allerup.

De overtog fæstet af møllen under Hellerup efter hans fars død i april 1738. Begge døde i 1773, og Jørgen Andersen afløste som møller og blev gift her.

I Ellested kirkebog ses: 1774, 4. februar blev Jørgen Andersen, ladefoged på Lykkesholm, nu møller i Rolfsted, og Charlotta Sophie Rasmusdatter, stuepige på Lykkesholm, trolovede, og de trolovede viedes efter begjæring i Rolfsted kirke.

Ny Mølles sidste beboer, Anna Hellesen, fotograferet i 1949 - umiddelbart før møllen blev revet ned for at blive flyttet til Fri-landsmuseet.

Første barn

29. maj samme år publiceredes i Rolfsted kirke Jørgen Møllers hjemmedøbte datters dåb. Hun blev båret af velbårne frue, krigsrådinde Lindegård til Lykkesholm. Fruen var sammen med sin mand krigsråd Otto Lindegård flyttet fra herregården Hellerup, (da hans svoger, tolder i Nyborg etatsråd Otto Schmidt købte Hellerup efter moderens død).

I stedet købte krigsrådens Lykkesholm i 1768, og det unge møllerpar havde altså tjent dem der.

Krigsråden hed jo Otto, krigsråden Cathrine og deres niårige søn Salomon. Så mølledatteren kom til at hedde Ottine Cathrine Salomine Jørgensdatter. Det kan man da kalde et opkald!

Jørgen Andersen flytter

Jørgen Andersen blev kun kort tid i Rolfsted mølle, 8. september 1774 fik Hans Nielsen fra Kappendrup fæstebrev på møllen, og Jørgen Andersen flyttede til Ny Mølle i Lindeskov under Lykkesholm.

Her havde mølleren siden 1744, Johan Jørgen Graff fra Odense, efter sin kones død ønsket at frasige sig fæstet.

Ny Mølle

Ny Mølle var formodentlig en god mølle. Ganske vist skulle herregårdens korn males på Gamle Mølle, som lå ved åen lidt nærmere, men alle fæstere i Ellested sogn måtte ikke søge andre end Ny Mølle, endnu i 1841 var der ikke en eneste selvejer i sognet.

Min kones slægt

Charlotta Sophia Rasmusdatter døde i sit 49'ede år i 1786.

Hende datter, Ottine Cathrine Salomine, blev 17. december 1790 gift med enkemanden Morten Larsen, gårdmand på Rolfstedgård, født 1750. Han var 40 år, hans første kone 70, den næste, Ottine, var 16 år, og han havde stået fadder ved hendes dåb.

Fra hende udgik min kones slægt.

Nyt ægteskab

Jørgen Andersen giftede sig snart igen, med den 25 år yngre Kirsten Hendriksdatter. De fik en datter, Charlotte, som blev gift med mølleren på Gamle Mølle, Eiler Christiansen, men hun døde tre år før faderen. De havde fire børn, Maren, Christian August, Jørgen og Niels. De to yngste faldt i Treårskrigen 1848-50.

Jørgen Andersen dør

Møller Jørgen Andersen blev 85, han døde i Ny Mølle i 1825. Et omfangsrigt skifte gjorde boet op til en værdi af 238 rigsbankdaler 33 skilling.

Men møllersvenden Helle Eriksen fra Skårup havde løn til gode i alt 264

rigsdaler sølv, for hvilket han året før havde fået tinglæst et pantebrev med førsteprioritet.

Møllersvenden

Sagen fandt sin løsning på en nok ikke usædvanlig måde ved, at enken Kirsten Hendriksdatter, som var 25 år yngre end sin afdøde mand og altså 60 år, giftede sig med møllersvenden, Helle Eriksen, der var midt i halvtredserne.

Mindre end tre år efter døde hun i april, og allerede i juli giftede Helle Eriksen sig igen. Nu kom der ungdom til huse: Han var 57 år, hans nye kone Anna Margrethe Pedersdatter var tyve. I maj året efter fik de en datter Kirsten, opkaldt efter Helles første kone, siden fulgte børnene Anne Marie, Johanne Mathilde og Otto, alle med efternavnet Hellesen.

Nye generationer

Helle Eriksen døde i 1847, da Otto kun var fem år, men moderen førte møllen videre, til Otto kunne overtage den. Han døde i 1909, og så drev datteren Anna Kirstine Hellesen (født 1880) møllen sammen med moderen.

Stuehuset fra Ny Mølle, Ellested på Fyn, som det ses på Frilandsmuseet.

Flytning til Frilandsmuseet

I 1949 måtte Anna Kirstine Hellesen forlade møllen, fordi den skulle tages ned for at blive flyttet til Frilandsmuseet.

Her havde hun som hædersgæst den store oplevelse at se møllens stuehus genåbnet 11. juni 1964 med meget af hendes gamle indbo. Udlængerne kom først op senere.

Anna Hellesen blev 86 år. Hun døde i maj 1986, næsten to hundrede år efter, at hendes bedstefar var født.

Det er sjældent, at tre generationer spænder så langt.

En bog om møllen

Jeg er vokset op i nærheden af møllen og kommet i den nogle gange, så jeg fik lejlighed til at tage et billede af Anna Hellesen foran møllen, kort før hun flyttede ud.

Ved et møde i Slægtshistorisk Forening, Herning, gav jeg billedet til en medarbejder fra museet, hvorfra man siden pænt spurgte, om de måtte anvende det i en bog om møllen og naturligtvis fik lov.

De brugte det endda to gange – med tilføjelsen: Ubekendt fotograf. Nuvel, man har undskyldt. Men amatører skal ligesom kællingerne hos Storm P. gå i forvejen og i det hele taget holde sig i baggrunden!

Amtskort fra DIS' hjemmeside

Find dine billeder igen

Kurt Lundskov
Tousvej 63
8230 Åbyhøj
epost@lundskov.dk

Kender du det: Du har en masse billeder på pc'en, og efterhånden kan det være svært igen at finde lige det, du mangler? Vi lægger billeder i forskellige filmapper og prøver at give billedfilerne sigende navne. Men det rækker ikke altid.

I forskellige grafikprogrammer kan man lægge søgeord (keywords) ind, som kan hjælpe.

Her er problemet bare, at disse søgeord ikke kan bruges, hvis man skifter til et andet program. Grafikprogrammerne gemmer nemlig søge-

ordene i deres egen database, som kun kan åbnes og læses af det pågældende program og på den samme pc.

Men der er hjælp af hente. Løsningen hedder IPTC, som er en international standard, der er udviklet af International Press Telecommunication Council i samarbejde med Newspaper Association of America.

IPTC bygger på nogle datafelter, som ligger i selve billedfilen, hvor man kan skrive tekster og søgeord. Og teksten følger selve billedfilen, selv om du flytter den til en anden mappe eller anden computer. IPTC er altså ikke et ekstra program, der skal installeres, det er en funktion, som allerede findes i flere grafikprogrammer.

Teksten kan indskrives og læses af mange programmer som fx Adobe Photoshop, ACDSsee (fra version 8) samt gratisprogrammerne XnView, IrfanView og Exifer.

En af fordelene med IPTC er, at du i flere grafikprogrammer kan søge på

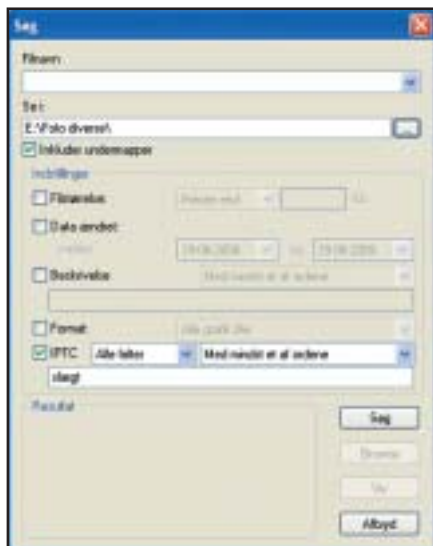
teksterne, bl.a. i XnView. Ja, tilmed kan du søge på teksten i værktøjsprogrammet Totalcommander (tidligere WinCommander). Der er tilmed fuldttekstsøgning, dvs. du kan søge på et hvilket som helst ord, du har indskrevet.

Kun til jpg-grafikfiler

IPTC kan indtil videre kun bruges til grafikformatet *.jpg. Men da det er det mest benyttede billedformat til fotos m.v., er det nu nok ikke det store problem. Til gengæld kan teksten lægges ind i alle jpg-filer, altså ikke kun fotos.

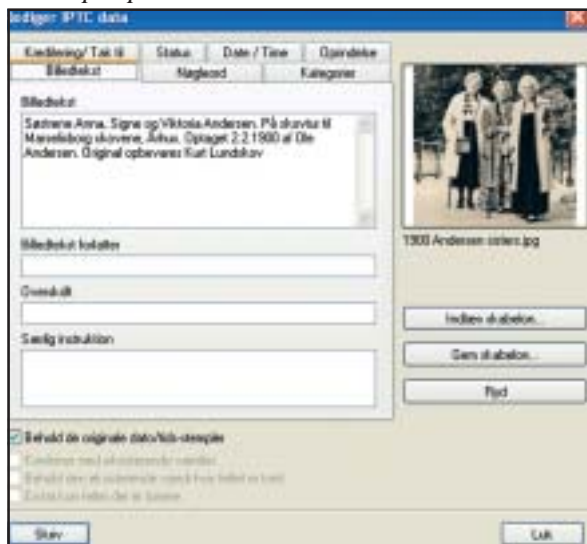
IPTC indeholder mange forskellige felter, som kan benyttes, bl.a. om copyright, fotograf, dato og beskrivelse. Eksempelvis kan beskrivelsesfeltet indeholde 2000 tegn. Det rækker sikkert til de flestes brug.

Et af problemerne med IPTC er imidlertid i øjeblikket, at de forskellige programmer bruger forskellige

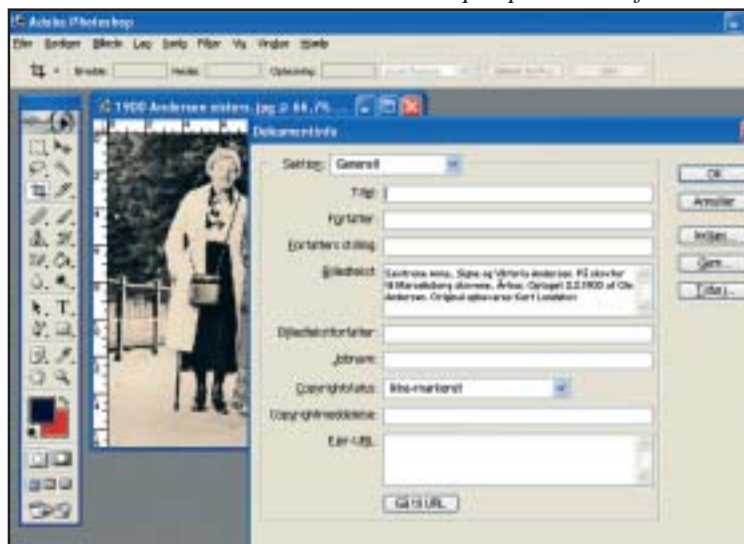

Eksempel på søgning

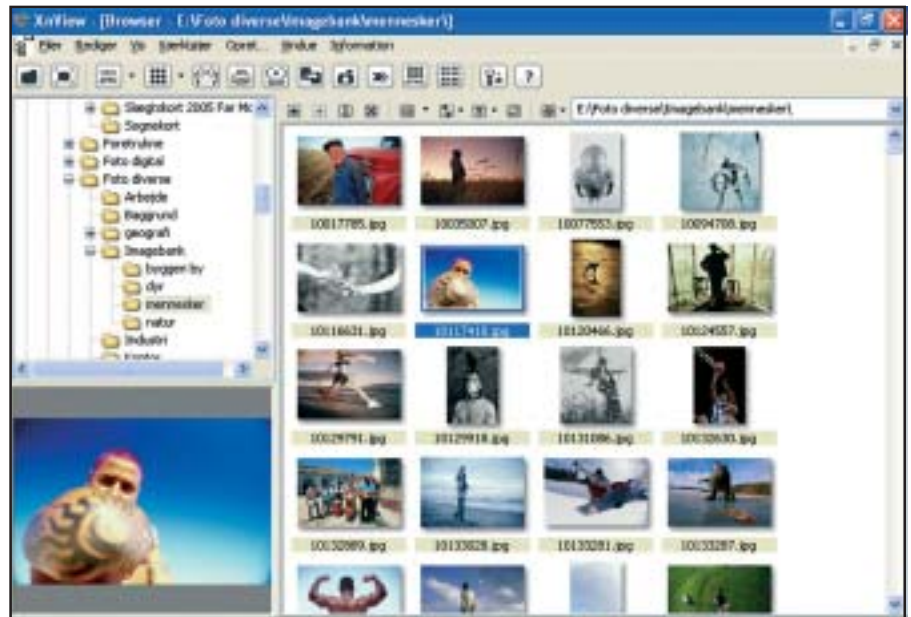
Eksempel på billedbeskrivelse

Eksempel på billedinformation

Billed-oversigt i XnView

navnedefinitioner af felterne, hvilket kan gøre det lidt vanskeligt at finde ud af hvilket felt, der indeholder hvilke oplysninger. Eksempelvis med standardteksten 'Byline title' der i Exifer kaldes 'Author title', i XnView 'Forfatter titel' og i Photoshop 'Forfatter stilling'. Det er jo ikke så gennemskueligt endda.

Jeg bruger derfor selv kun et enkelt felt til at skrive alle oplysningerne, nemlig det der hedder Caption / Description / Billedtekst. Det er det felt, der kan rumme 2000 tekstenheder (bogstaver og mellemrum). Det dækker fint mit behov for beskrivelse.

XnView til billedoversigt

Gratisprogrammet XnView er et glimrende program til at se alle sine billeder på harddisken, og så er det blandt andet på dansk. Det opretter ikke sin egen billeddatabase, men viser billederne i den mappe, hvor du nu har lagt dem. XnView kan i begrænset omfang også bruges til at lave justeringer i billedet.

Gratisprogrammet Exifer er derimod decideret beregnet til kun at skrive IPTC-data ind i billedfilen, hvilket det så i øvrigt er rigtig god til.

Hvis du får lyst til at prøve fænomenet, kan du gøre dette:

I Adobe Photoshop åbner du et jpg-billede, herefter vælger du **>Filer**

>Dokumentinfo. Der åbnes en indtastningsboks; det er i den, du skriver dine IPTC-tekster.

I XnView kan du redigere og læse et billedes IPTC-data ved at højreklikke på billedet og vælge **>Rediger IPTC data.**

En anden måde at lægge tekster ind i selve billedfilen er at benytte Exif-felterne, men kun hvis det drejer sig om et digitalfoto. Det vil jeg ikke komme nærmere ind på her.

Gratisprogrammer

Du kan hente gratisprogrammerne her:

XnView findes på:

www.xnview.org

Exifer findes på:

www.exifer.friedmann.info

IrfanView findes på:

www.irfanview.com

Hvis du vil vide mere om, hvad man kalder de forskellige tekstfelter i de enkelte programmer, kan du læse på min hjemmeside: www.lundskov.dk. Slå op under **>Tips & Viden** og klik på **>IPTC tekst i fotos.**

www.lundskov.dk

Forfatterens hjemmeside, hvor man under menupunktet tips kan finde mange nyttige informationer.

4 fra DIS-Danmarks bestyrelse deltog: Vores formand Arne Christensen, kasserer Werner Wittekind og de 2 nye bestyrelsesmedlemmer, Leif Sepstrup og Merete Nielsen.

Af Merete Nielsen

Slægtsforskerdagene i Stockholm

DIS-Danmark deltog i slægtsforskerdagene 12.-13. august i Sverige

Jeg skulle deltage i de svenske slægtsforskerdage for første gang og var meget spændt på at se, hvad det var for et arrangement. Vi medbragte 4 bærbare pc'er, som alle have mulighed for tilslutning til det trådløse netværk, og derved havde vi mulighed for at benytte alle de databaser og lign., som er til rådighed i Danmark.

Derudover havde vi 2 projektorer med, så deltagerne havde mulighed for at følge med i, hvordan vi brugte de forskellige muligheder i Danmark. Vi havde også medbragt en del tryksager, som kunne tages med hjem.

49 stande med udstillere

Arrangementet blev holdt på Factory, Nacka Strand, og det var Sveriges Slægtsforskarförbund, som stod for arrangementet sammen med de lokale slægtsforskerforeninger i Stockholm.

Der var 49 stande med udstillere. Alle dele af Sverige var repræsenteret, Norge, Finland, Estland og Danmark var også repræsenteret. Herudover blev der holdt 43 foredrag om mange forskellige emner, men alle havde noget med slægtsforskning at gøre. Nogle af de mere interessante foredrag bør nævnes:

- forskning i amerikanske kilder
- hvordan man kan benytte DNA-analyser i forbindelse med slægtsforskning
- FamilySearch.org i dag

Mange besøg ved vores stand

Der var mange, som besøgte vores stand, og der var mange forespørgsler om mange forskellige emner. Lad mig blot i flæng nævne:

- muligheder for at finde nulevende aner
- muligheder for at finde oplysninger i København og på Bornholm på folk, som er rejst til Sverige fra disse 2 steder i Danmark
- tydning af kirkebøger
- muligheder for at søge oplysninger i Danmark
- oplysninger om arveregler i Danmark omkring 1890

En solstrålehistorie

Og der er selvfølgelig også en solstrålehistorie. Vi hjalp en dame med at finde hendes aner i Danmark. Blandt andet fandt vi en vielse på AO, og vi hjalp hende med at tyde det gotiske. Men under anmærkninger, måtte vi give op.

Men vi valgte at lægge det ud til tydning i vores DIS-forum, og der gik ikke langt tid, så var der hjælp fra Danmark. Da damen vendte tilbage til vores stand efter et par timer, kunne vi fortælle hende, hvad der stod. Hun var meget glad for vores hjælp.

En hektisk weekend

Det var en hektisk weekend, hvor tiden bare fløj af sted. Vi har ikke opgjøret, hvor mange besøgende vi havde,

men der var rigtig mange. Begge dage havde vi mere end nok at gøre med at hjælpe folk.

Spændende og lærerigt

Men jeg synes, det har været rigtig spændende og lærerigt at være med i de dage. Det har også været sjovt at være med til at udbrede kendskabet til søgemulighederne efter aner i Danmark. Og jeg er meget imponeret over, at man i Sverige kan stille et sådan arrangement på benene år efter år. Nu sidder jeg tilbage med en tanke – tænk hvis det kunne lade sig gøre i Danmark?

Til næste år bliver dagene holdt i Halmstad, som også har 700 års jubilæum i 2007.

Her til sidst, synes jeg lige, at der skal vedlægges lidt link, som I selv kan kigge nærmere på.

Et par links

Malmø Stadsarkiv:
www.malmo.se/stadsarkiv

Rigsarkivet i Stockholm:
www.ra.se/ra

Stockholm Stadsarkiv:
www.ssa.stockholm.se

Sveriges Slægtsforskerforbund:
www.genealogi.se

Landsarkivet i Uppsala:
www.ra.se/ula

Norsk Slægtsforskerforening:
www.genealogi.no

DIS med på Rotary International Convention 2006

DIS-Danmark deltog på en fælles slægtsforskerstand sammen med Samfundet, Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn, SSF samt Malmö Museer, Malmö Släkthistoriske Forening, Malmö Stadsarkiv på Rotary International Convention 2006, der fandt sted i Bella Center 10.- 14. juni, hver dag mellem kl. 9 - 20.

Der var i forvejen informeret om muligheden via Internettet, og mange af de rotarianere, der besøgte standen, medbragte div. papirer, breve mm. både til oversættelse, men også til hjælp til at finde deres overvejende danske og svenske rødder.

En del af tiden blev brugt på at fortælle om at slægtsforske i Danmark via:
www.ddd.dda.dk
www.arkivalieronline.dk
www.familysearch.org

Folk var glade, rørte og taknemmelige for alle de oplysninger, de fik. Der var flere, der fik kontakt med nuleven-

de familiemedlemmer, de ikke anede eksisterede.

Et fint og godt samarbejde de medvirkende foreninger imellem og tak til alle, der deltog. Det var første gang DIS-Danmark var repræsenteret på et Convention, men nok ikke sidste gang.

Ruben Højmark, DIS-Danmark

Slægting på Galathea 1

Har du haft familie med på første Galathea-ekspedition 1845-47?

I forbindelse med Galathea 3-forskningsprojektet „Som de så det“- søges breve, dagbøger mm., der kan belyse mandskabets indtryk, oplevelser og tanker under jordomsejlingen.

Skibsdrengen Cornelius Smidt har efterladt en dagbog. Det samme har 6-7 andre blandt mandskabet.

De seneste dagbøger er dukket op i år, og vi er overbevist om, at der ligger endnu mere skriftligt kilde-materiale rundt om i danske skuffer.

Alfabetisk navneliste

På www.koustrupco.dk findes en alfabetisk liste over de godt 30 personer, der var med ombord.

Nogle af deltagerne ved vi meget om, men de fleste intet. Det sidste gælder især de mange matroser, lærlinge og værnepligtige soldater, der blev indforskrivet fra hele landet (inkl. hertugdømmerne). Da der ikke

er fundet mandskabsruller, er listen afskrevet efter Galatheas debetbog, der er skibets regnskabsbog over de enkeltes tilgodehavender, fratrukket forbrug af skrå osv.

Henvendelser

Projektet ledes af fil.dr., prof.hon., seniorforsker Inge Schjellerup, Nationalmuseets etnografiske afdeling. Af praktiske grunde bedes henvendelser rettet til mig, der er (ulønnet) researcher og mangeårig Galathea-freak.

Søren Koustrup
Stationsvej 22, 3520 Farum
koustrup@koustrupco.dk
Tlf. 44 95 17 77

Et udsnit af Galatheas debetbog.

Datum.	Solvensnr.
1845	1/1
1846	1/2
1847	1/3
1848	1/4
1849	1/5
1850	1/6
1851	1/7
1852	1/8
1853	1/9
1854	1/10
1855	1/11
1856	1/12
1857	1/13
1858	1/14
1859	1/15
1860	1/16
1861	1/17
1862	1/18
1863	1/19
1864	1/20
1865	1/21
1866	1/22
1867	1/23
1868	1/24
1869	1/25
1870	1/26
1871	1/27
1872	1/28
1873	1/29
1874	1/30
1875	1/31
1876	1/32
1877	1/33
1878	1/34
1879	1/35
1880	1/36
1881	1/37
1882	1/38
1883	1/39
1884	1/40
1885	1/41
1886	1/42
1887	1/43
1888	1/44
1889	1/45
1890	1/46
1891	1/47
1892	1/48
1893	1/49
1894	1/50
1895	1/51
1896	1/52
1897	1/53
1898	1/54
1899	1/55
1900	1/56
1901	1/57
1902	1/58
1903	1/59
1904	1/60
1905	1/61
1906	1/62
1907	1/63
1908	1/64
1909	1/65
1910	1/66
1911	1/67
1912	1/68
1913	1/69
1914	1/70
1915	1/71
1916	1/72
1917	1/73
1918	1/74
1919	1/75
1920	1/76
1921	1/77
1922	1/78
1923	1/79
1924	1/80
1925	1/81
1926	1/82
1927	1/83
1928	1/84
1929	1/85
1930	1/86
1931	1/87
1932	1/88
1933	1/89
1934	1/90
1935	1/91
1936	1/92
1937	1/93
1938	1/94
1939	1/95
1940	1/96
1941	1/97
1942	1/98
1943	1/99
1944	1/100

Indviklede familieforhold - hvordan man kan

De fleste har sikkert ligesom jeg aner, hvor forskellige grene igen føres sammen, måske endda flere gange.

Til at illustrere disse forhold er de normale ane- og stamtavler ikke særlig velegnede. De viser blot i de ældre led en række gentagelser, hvor pladsen egentlig kunne have været brugt bedre, f.eks. kunne man i mange tilfælde ønske sig flere slægtled end de 5-6 stykker, der normalt er til rådighed.

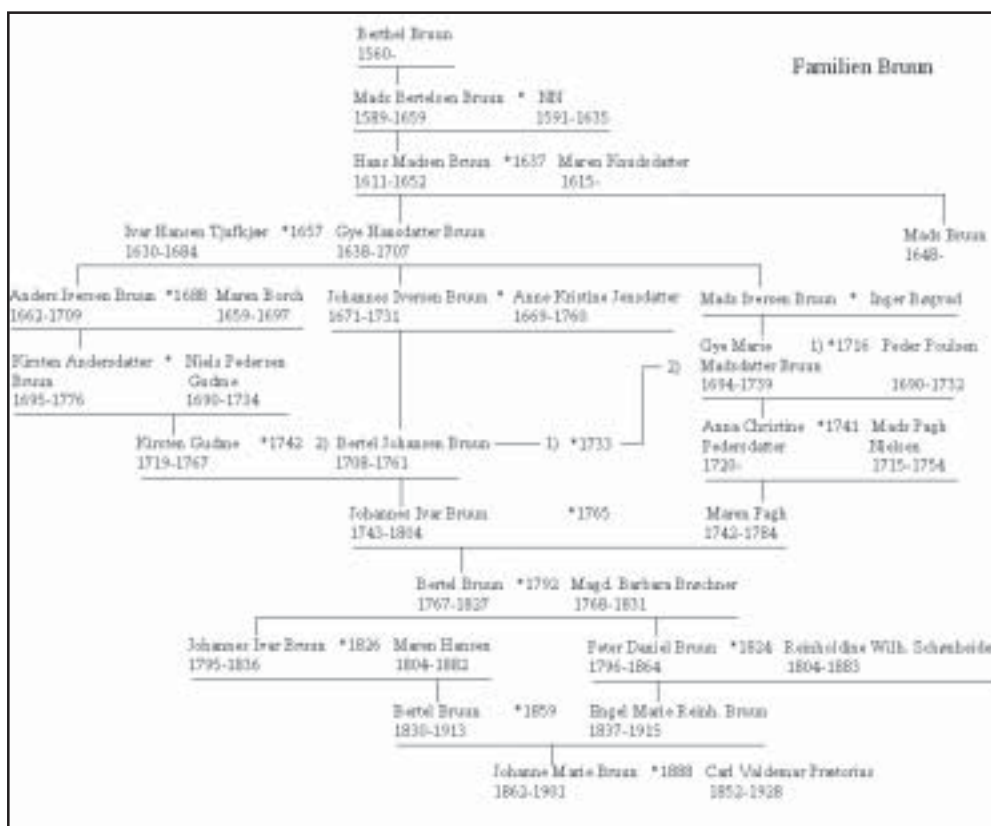
Problemet trænger sig især på, når der skal skrives slægtsbog for familien, der i de færreste tilfælde har interesse i at sætte sig ind i den systematik, vi bruger, når vi arbejder med slægtsprogrammet, og de standardiserede udskrifter.

Opdelt i små kapitler

Den slægtsbog, jeg arbejder med, er opdelt i små kapitler på højst 8-10 sider, og hvert kapitel beskriver et tidsafsnit eller en gren af familien.

For det første er små kapitler det bedste, når der kan forudses ændringer med tiden, hvis der kommer mere relevant materiale frem, og det tillader også, at der kan føjes nye kapitler til uden at berøre det, der allerede er skrevet.

Efterhånden er hvert af mine kapitler kommet til at starte med en illustration af de familieforhold, som kapitlet beskriver, og jeg vil give et par eksempler på sådanne illustrationer, måske for at andre kunne blive inspireret til en lignende fremgangsmåde.

Bruun-slægten

På dette skema ser man hele 3 af det, man kalder „Fætter-Kusine-Ægteskaber“ fra den tidligste ane Berthel Bruun og ned til min farfar Carl Valdemar Prætorius.

Hvordan ville man ellers kunne skaffe sig et så godt overblik over, hvad de kære aner dog har foretaget sig? Og hvordan er dette skema så opstået?

Svaret er: Håndarbejde! Det er udført hos mig i mit Open-Office præsentationsprogram, men kunne lige så vel være udført i Power-Point.

Hver enkelt person, f. eks.

Berthel Bruun **1560-**

er en tekstblok, man kan flytte rundt med, ligesom ikke at forglemme vielsebetegnelserne: *.

Jeg skriver derfor praktisk talt alle personer ind først i en stor bunke, gerne udenfor præsentationsrammen, og så begynder jeg med at flytte rundt på personerne, indtil de står nogenlunde der, hvor det passer bedst sammen.

Så lægges forbindelseslinierne ind, ligeledes hver for sig, så man stadig kan foretage justeringer. Man skal huske at specificere linietykkelsen, ellers kommer de slet ikke med på udskrifterne.

Når billedet så er færdigt, og det kan tage adskillige timer, så sætter jeg dem ind i mine tekstsider som bitmap-filer.

Oporinus-slægten

Det næste eksempel er også fra begyndelsen af et kapitel.

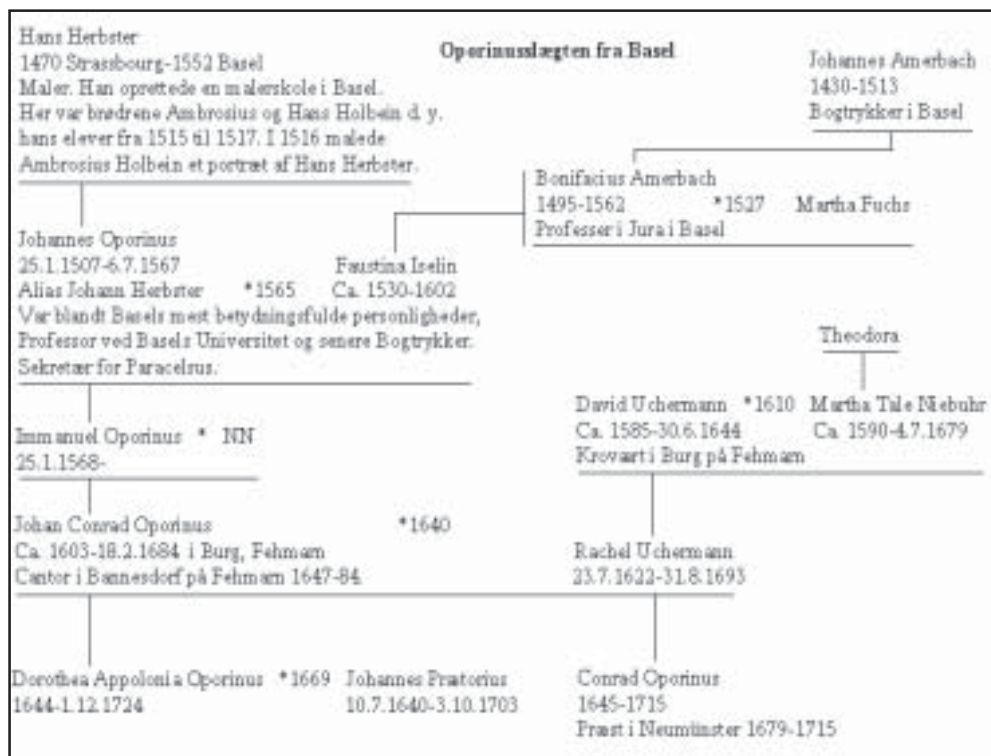
Her er familieforholdene om Oporinus-slægten egentlig ikke så indviklede, men skemaet giver mig mulighed for at udnytte pladsen til at anføre et par noter til de nævnte personer, som på forhånd vil være ukendte for læseren.

Her har jeg også haft mulighed for i denne anetavle at indføre en bror til min ane: *Conrad Oporinus*, fordi han spiller en rolle ved at bekræfte ægteskabet mellem *Johannes Prætorius*, og *Dorothea Appolonia Oporinus*.

vis dem i en anskuelig form

Henrik Prætorius
 Snebærvænget 27
 2830 Virum
 Tlf.: 45 85 29 87
ahzarembe@webspeed.dk

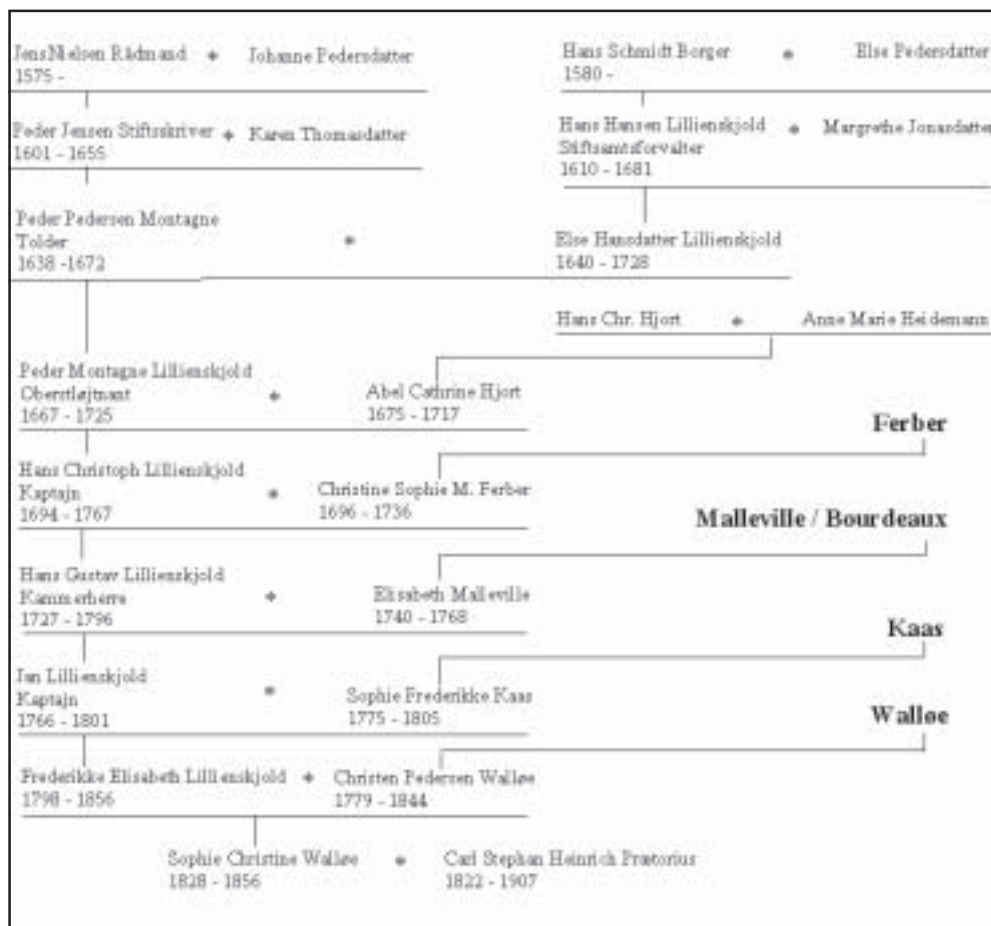
Skemaet er ellers udført som det første eksempel, med tekstblokke og forbindelseslinier.

Familien Lillien skjold

Det sidste eksempel er egentlig en slags indholdsfortegnelse. Det viser, hvordan der kommer mange fremmede slægter ind i familieførløbet, og det ville være en umulig opgave at sammenfatte det i et eller blot et par skemaer.

Derfor viser skemaet hen til de kapitler, hvor de enkelte grene er beskrevet, på akkurat samme måde som i mit første eksempel.

Det kapitel, som indholdsfortegnelsen indleder, omhandler så i øvrigt i dette tilfælde familien Lillien skjold.

Det tager tid

At tegne disse skemaer tager tid, men for det første er det efter min mening tiden værd, og for det andet er det en ganske morsom beskæftigelse at se billedet blive udformet.

Jeg håber, jeg har givet andre et incitament til også at forsøge sig.

Håndsrækning til KIP-indtastere

H.C. Elberg
Anemonevej 29
2970 Hørsholm
hcelberg@mail.dk

Som indtaster gennem en årrække har det altid irriteret mig af måtte give op over for dårlig eller utydelig håndskrift i løbsblade fra DDA. Jeg har ofte måttet bruge den mindst ringe løsning, at sætte et par spørgsmålstegn og derpå overlade besværet til en eventuel korrekturlæser.

KIPbrowser

Nu er jeg kommet i besiddelse af programmet KIPbrowser. En fantastisk hjælp, når en person nægter at „falde på plads“.

Men inden jeg falder i svime over mine nye opdagelser, skal jeg i al beskedenhed sige, at jeg ikke agter at gå på kompromis med hensyn til kun at skrive, hvad jeg efter et ærligt hjerte mener, at der „står skrevet“.

For de af jer, der ikke har stiftet bekendtskab med KIPbrowseren, vil jeg ganske kort beskrive, hvad den går ud på.

De til dato udkomne CD-rommer med folketællinger bliver lagt ind i en folder, i hvilken programmet også installeres. Skærmbilledet med sine to hovedkolonner ser således ud:

1. Et filter, der giver valget: Amt, herred eller sogn og FT-år
2. Et filter, der giver mulighed for at vælge data for den enkelte person og evt. se dennes husstand.

Søgning

Ideen er at opspøge personen i en tidligere folketælling. Vi står måske med en person, hvis navn der er tvivl om, eller hvis kildefødested ikke passer ind i de kendte sogne eller er ulæseligt.

Fra Kip-Browser

København	Ålder	Civilstand	Kildehvort	Husstandsform	Måltid/Adresse	Kildeår
Ivan Christensen	57	Gift	10 aalstrand	40	en Gaard	
Eben Marie Jensen	54	Gift	hans Kone	40	en Gaard	
Toben Koed Jensen	27	Ugift	dans Barn	40	en Gaard	
Ebbe Kirstine Jensen	25	Ugift	dans Barn	40	en Gaard	
Peder Jensen	22	Ugift	dans Barn	40	en Gaard	
Mette Marie Jensen	17	Ugift	dans Barn	40	en Gaard	

Der kan så i kolonne 2 filteret skrives så meget af personens navn, man mener at kunne læse.

Er sognets navn læseligt og korrekt, kan man straks vælge dette i kolonne 1 filteret. Når sognenavnet vises, vælges FT-året. Ønsker man en bredere søgning, kan man prøve med herred eller amt, ja endog hele landet.

For den enkelte person er det mest oplagte naturligvis at anføre navnet eller blot en del deraf. Alder, erhverv, kildefødested, m.m. er nogle få blandt mange andre mulige kriterier.

En naturlig, men ikke nødvendig forudsætning for at finde den søgte person er, at gå ind på en FT, der er ældre end den, man er i færd med at indtaste. Husk dog, at personen skal være født før det år, man søger i!

I kolonne 2 skulle der nu gerne vise sig et antal personer, der opfylder navnekravet. Hvis en af disse har den rette alder, måske det rette erhverv og i hvert fald det rette fødested, er der gode chancer for, at det er den rigtige. Ved at taste „husstand“ kan man få yderligere sikkerhed, hvis kone og børn også passer ind i billedet.

Har man fx en tjenestekarl på 27 år i FT1850, må han jo have været ca. 11 år i 1834. Han kan da muligvis findes i sit fødesogn, medmindre familien er flyttet. Dukker der så oplysninger frem, der kan indikere, at vi har fat på den rigtige, må alle midler for at få bekræftet formodningen tages i anvendelse.

Eksempel

Lad os sige, at vi søger i en FT fra 5 eller 10 år tidligere end indtastnings-

året. Så må personen være disse ca. 5, hhv. 10 år yngre. Er vedkommende gift, kan man håbe på, at ægtefællen stadig er den samme.

Som tidligere nævnt, er „husstand“ en nyttig hjælp. Her finder man personens familieforhold. Ægteskab, dersom dette også gjaldt dengang, ellers måske personens forældre og søskende.

Specifik søgemulighed

Til sidst vil jeg lige anføre muligheden for at søge specifikt.

Der findes i kolonnen for amt, herred og sogn et symbol med en grøn stribe i midten. Hvis man udvælger sig et bestemt FT-år i et bestemt sogn og samtidig undlader at skrive navn i kolonne 2, vil man i denne kolonne få samtlige sognets beboere i den orden, i hvilken de er tastet ind.

Har man sikkerhed for sine personoplysninger, hvilket kunne være et mere sjældent efternavn alene, hele eller dele af navnet, evt. andre helt sikre kriterier, vil man ved at taste dette symbol kun få de oplysninger, der opfylder alle stillede betingelser.

Søgning på hele landet

I meget sjældne tilfælde kan man søge på hele landet. Mere almindeligt vil vel være at søge på amt, herred eller sogn. De tilbud, der viser sig i højre kolonne, må så vurderes ud fra, om det fundne passer på alle observerbare data.

Sammenfald på navn, alder og familieforhold giver næsten sikkerhed for, at det er den samme person. Men forfald aldrig til at „skrive af“! Så hellere spørgsmålstegnene.

1	Søren Knud Iversen	37	gift
	Kristian Jørgensen	27	gift
	Johannes Svend	4	unggift
	Jøllan Mogens Svend	1	unggift
	Hans Jørgensen	25	unggift
	Niels Svend Svend	17	unggift
	Anders Svend Svend	25	unggift

Endnu et eksempel

Til sidst et par eksempler på, hvad jeg fandt frem til (FT 1850).

En gårdmand i Gauerslund Sogn har et mellemnavn. Skriften er mod sædvane gotisk i selve navnet. Det korte og det lange i sagen er, at jeg ikke kan tyde dette mellemnavn. Uheldigvis er netop dette brugt som efternavn for to af hans børn.

For yderligere at komplicere sagen er hans fødested ulæseligt. Han hedder Søren K... Iversen, fødestedet kan være Skærup Sogn. Følgende forsøges:

Jeg skrev „Søren Iversen“.

1. FT1845 Gauerslund, navn Søren Iversen. Der var ingen i sognet.
2. FT1845 Holmans Herred, samme navn. Heller ingen i herredet.
3. FT1845 Vejle Amt. Der er et par stykker, men alderen forkert.
4. FT1840 Gauerslund. En enkelt, men alderen forkert
5. FT1834, 1840 og 1834 i Skærup Sogn. Ingen gevinst.
6. FT1840 Holmans Herred. I Smidstrup Sogn. Her er resultat - (se illustrationen)-

Søren Koed Iversen, 27 år gammel, ugift. Hvad indikerer, at han er den rigtige? Han har i 1850 hustru og to børn på hhv. 4 og 1 år. Han boede også i Smidstrup i 1845, da 32 år gammel.

Her kan jeg se, at fødestedet er læst som Starup Sogn, Vejle Amt. Så fat i en kraftig lup for at få bekræftet, at det var Starup – og ikke Skærup Sogn. Min tvivl kom af, at sognets navn faktisk er Øster Starup. Dette Øster har degnen dog ikke fået med.

For at det ikke skal være løgn, forsøgte jeg mig med FT1860. Der var en vis Søren Knud Iversen. Af ren og skær nysgerrighed, så jeg på familieforholdene. Ingen tvivl. Det var samme familie, og oven i købet hed døtrene nu Knudsdatter til efternavn!

I FT1880 finder jeg igen familien. Nu hedder han (heldigvis) Søren Koed Iversen, og en af døtrene, endnu ugift har efternavnet Koed Sørensen.

Hvor skal man dog være forsigtig – og kun bruge, hvad man selv ser.

En af de lettere

Og så en af de lettere: En tjenestekarl hedder Hans Thomsen H...d. De mellemtiliggende bogstaver kan være hvad som helst, men der må være vokaler. Han er 17 år og født i Skærup Sogn. Der er derfor stor mulighed for, at han, 1 år gl. stadig bor i Skærup, jeg søger i FT1834 og finder der efternavnet Hviid. Fat i luppen. Kan jeg med god samvittighed skrive Hviid?

Jeg skriver det og tilføjer et par spørgsmålstejn samt kommentaren „måske“.

Sognepræsten i Gauerslund var ved FT1850 Jacob Thune, 60 år. Han er

født i et sogn, begyndende med V. Resten ulæseligt. Til alt held står der underneden „Lolland“. Ræsonnerer så, at han måske boede der som dreng. Indgangsvinklen er da FT1801 for Maribo Amt. Der er 6 sognenavne begyndende med V. De afprøves alle. Navnet Thune giver ingen problemer.

Der er gevinst i Vignæs Sogn. Her er ingen tvivl.

Ane Mogensdatter på 83 nyder sit otium hos sønnen. Hendes kildefødested er opgivet til at være: Bredst S.V.A. (Sogn, Vejle Amt). Uheldigvis findes i amtet både et sogn ved navn Bredsten, og et ved navn Bredstrup. Sidstnævnte er nabosognet.

Nu er mobiliteten i de dage jo ikke overvældende. Det er besnærende at holde fast ved Bredstrup. Til alt held findes hun i FT1845 Bredstrup. Det tror jeg på, men undlader ikke en kommentar.

Fra Kip-Browser

Filter			
Herred=holmans			
Amt	Herred	Sogn	Årstal
Vejle	Holmans	Skærup	1834
Vejle	Holmans	Skærup	1840
Vejle	Holmans	Skærup	1845
Vejle	Holmans	Skærup	1850
Vejle	Holmans	Skærup	1880
Vejle	Holmans	Skærup	1890
Vejle	Holmans	Smidstrup	1787
Vejle	Holmans	Smidstrup	1801
Vejle	Holmans	Smidstrup	1834
Vejle	Holmans	Smidstrup	1840
Vejle	Holmans	Smidstrup	1845
Vejle	Holmans	Smidstrup	1880

Skønt en del deraf var sandt

Verner Asholt
Niels Skriversvej 4
2830 Virum
Tlf.: 45 85 03 87
vernera@get2net.dk

I materialet til min stevnse slægt har jeg et hæfte: „Familien på Toftkær“ skrevet 1945 af en velagtet lokalhistoriker Frederik Jensen af Sierslev (med fulde navn Nikolaj Frederik Jensen Toftkær), hvor han skriver om sin faders søskende og deres efterkommere.

Et typisk eksempel

Dette er et typisk eksempel på, hvor påpasselig man skal være med at stole på sine kilder.

Frederik har skrevet adskillige artikler om egnen og er særlig kendt for sit initiativ med at rejse en mindesten (21. maj 1955) for ophævelsen af stavnsbåndet og udskiftningen fra Gjorslev 1799.

Yderligere samlede han et hæfte med dokumenter om alle matriklerne om Sierslevs gårde, og disse fik alle et eksemplar. Frederik var fætter til min morfar, Søren Jensen i Magleby.

Der er noget, der ikke passer

I omtalte hæfte skriver han levende om

bl.a. sin yngste farbroder Lars Jensen. Men da han skrev, at denne havde købt „Storekro“ i Lyngby, og at en søn var millionær, var det klart, at jeg måtte se nærmere på hans oplysninger, og især da jeg kunne konstatere, at dette ejerskab ikke kunne passe.

Jeg satte mig derfor for at gennemgå artiklen fra en ende af, og det blev til flere interessante iagttagelser.

Frederiks karakteristik af Lars

Lars blev karakteriseret af Frederik således:

Farbroder Lars var en stor begavelse, var meget veltalende, temperamentsfuld og lyrisk, men manglede moral. Han var en høj, ualmindelig smuk mand, rank og spændstig. Han havde store selskabelige evner, havde let ved at vinde sig venner men lige så let ved at skille sig af med dem igen. Han var viljestærk og stædig og førte altid sine ideer igennem, både når det var ondt og godt.

Disse egenskaber er det værd at erindre i det følgende.

De grundlæggende data

Først vil jeg lige starte med at nævne, at han blev født 9. maj 1838 i Sierslev, St. Heddinge sogn af forældrene gårdejer Jens Nielsen og hustru Karen Margrethe Hansdatter.

Han blev konfirmeret 18. august 1852 i St. Heddinge og boede hjemme ifølge folketællingerne både 1840, 1845, 1850 og 1855.

Han kom i lære under Landhus-holdningsselskabet på en gård i Syd-sjælland. Her var han fra november 1858 til oktober 1859, hvor han meldes afgået til „Slesvig“. (Dette må være en hørefejls for Sierslev). Herfra flyttede han 1859 ifølge lægdsrullen til Tårnby på Amager.

Arbejdsanstalt i København

Et sted i fremstilling skriver Frederik Jensen følgende: *Han blev så inspektør på en stor arbejdsanstalt, som Københavns Kommune havde, og der var ingen, der kunne tumle bisserne som han. Gamle Dalgård fortalte, at engang han besøgte Lars Jensen som soldat, blev der kaldt en fæl bisse ind på kontoret for at få en irettesættelse...*

Det var både med håndkantslag og stokkeslag i den bare (tænk!).

Det er utroligt! Fortælleren må i øvrigt være være nevøen Niels Larsen Jensen (Dalgård), der var født 30. dec. 1857, og som indkaldes til militærtjeneste 25. april 1880 og hjemsendes 30. juli 1881 iflg. lægdsrullen.

Ikke til at forstå

Det er bare ikke til at forstå, hvordan Lars har kunnet arrangere dette be-

Afsnittet om Farbroder Lars

søg, medens han var bosiddende i Tjæreby! Ved Folketællingen 1880 bor han i Tjæreby med kone og syv børn, og bliver først separeret 1886 (eller før)!

I København findes ingen Lars i politiets halvårslige mandtalslister for 1880-81. I personalelisterne for diverse arbejdsanstalter i årene 1880-85 heller ikke.

I Kraks vejviser for nævnte år nævnes inspektørerne for disse, som for Ladegården f.eks. var J. Bülow og for Alm.Hospital krigsråd E.V. Keilgård.

Sønnen Jens Peter optages i Københavns Lægdsrulle 1884-1886 (derfra til Virum). Så 20 år gammel har han dog været i København på den tid.

Køb af kro

Frederik Jensen: *Men så forgreb Lars Jensen sig på en af de kvinder der var på anstalten og kunne så ikke blive der som inspektør. Han købte derpå Lyngby Kro og tjente store penge.*

Et sådant køb skulle fremgå af Skøde- og Panteprotokollerne, men det gør det ikke.

Kroens historie på den tid var, at den efter en stor brand 1876, hvor den hidtidige ejer Ole Nielsen dør af sine brandsår, blev overtaget af svigersønnen Dyr læge T.S. Hamann, ved skøde af 1882. 1891 får han tilladelse til ombygning til to etager i tilslutning til den gamle rejsestald og det såkaldte fidlerlokale. 1898 solgte han kroen til gæstgiver(!) Chr. Fr. Holbech.

Altså er der ikke plads for nogen Lars som ejer.

Ved gennemgang af Københavns Amts Journaler med henblik på at finde frem til separationen, finder jeg så notater om, at der er udstedt krobevilling 2. maj 1885 til Store Kro i Lyngby for Lars Jensen og 1½ år senere til hans søn Jens Peter på det samme sted (21. feb. 1887), hvorefter bevillingen året efter overgår til en efterfølger (28. feb. 1888). (Separa-

1852 No.	Konfirmandens Navn og Dødsårsag	Godfæder eller Godfæderinde, Forældrenes Navn og Bopæl
3	Frederik August Jensen f. i Høvedinge	Glenn, for Skole Læge og Caroline Andersen i Høvedinge
4	Carl Julius Christensen f. i Høvedinge	Løjtnant Hans Christensen og Christen Petersen i Høvedinge
5	Lars Jensen f. i Lyngby	Guvernør Hans Nielsen og Kone Margareta Nielsen i Lyngby

Store Heddinge sogns kirkebog med indførelsen af Lars Jensens konfirmation 1852

Lyngby kro, Skøde- og Panteprotokol, Realregister Bd. 16 fol 234

L 6 fol 234

Skøde fra T.S. Hamann til gartner Oscar Hamann på en parcel fra matr 1 b udstykket 26/10 1912 (5 Sk 1 Fdk 2 ulh) med henvisning til Bd. L 1 fol 22

L 1 fol 4 (matr 1 M B og L u h Ejendommen Store Kro med tilliggende)

1893 19/7 antages at der til kroen er forbundet kroholdsprivilegium

1848 20/12 tgl skøde fra brandevinsbrænder A.A.Brøndum til Ole Nielsen (halbroder til den kendte C.A.Brøndum, Kbh.)

1877 5/12 udskrift af skifteprotokol som adkomst for enken efter Ole Nielsen (QQ 135e)

1882 15/3 udskrift af skifteprotokol som adkomst for dnyrlæge T.S.Hamann

1898 25/5 Skøde fra T.S. Hamann til gæstgiver Frederik Holbech (Brandforsikr.police 69, Alm Br f.Landsbygn.)

1914 13/5 Skøde fra C.F. Holbech til restauratør Jens V. Augustesen

Skøde- og panteprotokollen

Register til Københavns Amts Journal

År	nr	Birk	Konfirmandens Navn	om Krohold i	Sted	Dato	Beløb
1881	nr 144a	Nordre Birk	Lars Nielsen	om Krohold i	Store Kro Lyngby	18 Juni	3973 R
						15 juni	
	593/88					11 Juli Ind.min	5031 R
						7 sept -	5359 R
1885	nr 985	Nordre Birk	Lars Jensen	om Krohold i	Store Kro Lyngby	4. April	
						1 Maj fra Ind.min.	1688 Y
	452/87					28 - -	1724 Ö
						5 Maj Nordre Birk	2067 QQ
						30 - NB Amtst	
1887	nr 452	Nordre Birk	Jens Peter Jensen	om Krohold i	Store Kro Lyngby	8 Febr	
						21 Febr fra Indenrigsmin	38 C
	985/85					15 April fra N.B.	183 B
	1066/90					26 - fra Ind.Min	645 D
						21 April Ind.Min	710 B
						3.Maj N.B.Amtstue	
1888	nr 593		Anders Jacobsen	om Krohold i	Store Kro Lyngby	20 Febr	
						12 Mra fra N.B.	2255 A
	1460/81					28 Febr I.R.Min	2542 C
	2438/81					31 - - I.R.Min	
						13 Mra NB	

Register i Københavns Amts Journal

tion ses ikke, men bør vel søges i Frederiksborg amt).

Der foreligger med hensyn til kroen tre mulige personforhold:

- 1) Ejerforhold ved skøde.
- 2) Kontraktforhold nævnt i tingbogen for en restauratør. Her anføres restauratør J. Jensen på ti år 1877, slettet 1889, tinglæst kontrakt.
- 3) Beværterbevilling til skiftende personer på kortere åremål på et kælderlokale administreret af politimyndighederne (Nordre Birk og Indenrigsministeriet).

Lars falder således ind under punkt 3.

Det beløb, han har måttet betale, må så gælde ikke selve kroen men et ikke registreret beløb for at få stillingen som værtshusholder i kælderen til enten Hamann, til restauratøren (J. Jensen) eller måske til den forrige værtshusholder.

Øldepot

Frederik citat: *Så gik det ned ad bakke med Lars Jensen. Familien ville ikke have med ham at gøre, og han var ikke længere ung. Men endnu engang fik han hovedet oven vande. Han fik Carlsberg til at oprette et øldepot i Klippinge og fik lov at bo hos sin søster Ane. Han fik hurtigt en stor omsætning og tjente godt.*

Dette vil Carlsberg ikke vedkende sig. Henvendelse til deres arkiv er negativ. De kender ikke til nogen ølforhandler i Klippinge eller Stevns i det hele taget på den tid med det navn. Man fik leveret øl i tønner og måtte selv tappe det i flasker, fortæller de i øvrigt. Først efter sammenlægningen af de to Carlsberg gik man over til flaskeøl.

Men de kan ikke komme det nærmere uden en nøjagtig angivelse af tid for køb eller salg af forretningen. I Klippinge er nok nævnt en ølhandler, men af et andet navn. Opholdet hos Ane er ikke nævnt i folketællingerne.

Hun bor 1901 i Klippinge sammen med sin mand hjulmand Rasmus Nielsen.

Frederik citat: *Faster Ane gjorde alt for at omvende ham til et bedre liv, og der blev holdt mange og lange debatter mellem de to begavede og veltalende mennesker. Meget sandsynligt!*

Så solgte Lars Jensen ølforretningen og flyttede til Køge og ernærede sig som krybskytte og fik vist organiseret erhvervet, som ingensinde før. Det var i den tid, Niels Nielsen, Ankerstræde, udgav „Nattens Nyheder“. Lars Jensen optrådte ved skovauktioner under navnet „Vildthandler Lars Jensen“, og skovfogderne vidste jo godt, hvori vildthandelen bestod, men fik aldrig fat i ham.

Niels Nielsen

Omtalte Niels Nielsen var ikke af familien. Han var kendt som krybskytte på egnen og solgte sine varer på torvet og modtog ligefrem bestillinger.

Dagspriserne offentliggjorde han i sit hjemmelavede og hjemmetrykte blad „Nattens Nyheder“, der udkom 1880-85. Trykkemaskinen havde han selv konstrueret, og typerne var kasserede typer af ligegyldig hvilken art, som han reddede sig hos sin gode ven den lokale redaktør. Han kaldte sig „Mekanikus“. Bladet blev udstillet på en jagtudstilling i Rosenborg have 1886. Det var skrevet for krybskytter!

Men Lars Jensen findes ikke nævnt i det. (Det kgl. bibliotek har et par eksemplarer). Lars kom jo først til egnen langt senere, så det er forkert at sige, at „det var på den tid“, og han kunne næppe tillægges hvad Niels Nielsen står for.

Derefter skriver Frederik: *Så flyttede Lars Jensen til Varpelev, flyttede sammen med en tvivlsom kvinde og fik nogle børn med hende og kom til sidst under offentlig forsorg.*

Denne kvinde, som han bor sammen med ved folketællingen 1911, var en enke Margrethe Rasmussen, som var født 1849, og som ved den tidligere folketælling boede alene med et plejebarn og nu med et andet plejebarn. Han er oplyst at være under alderdomsforsorg samt separeret og altså ikke skilt som formodet.

De omtalte børn er ikke hans. Han havde, som tidligere nævnt, af sit eget ægteskab i alt ni. Margrethe var jo også langt over den fødedygtige alder.

Begravelse

Til sidst skriver Frederik Jensen: *Da han så var død, blev han begravet af Varpelev Sogneråd. Men hans to ældste sønner kom herud til begravelsen og betalte alt, hvad han havde modtaget af sognet. Deres fader skulle hvile gældfri i sin hjemstavns jord. Og den ældste søn, som var blevet millionær, vilde ikke at hans slægt skulle skylde noget.*

Pænt skrevet! Han blev vel begravet på sognets bekostning, en fattigbegravelse!

Vurdering

I Harald Dalgårds Slægtshistorie s. 8 står, at han var familiens sorte får, og at det var deres rædsel, når han på sine gamle dage kom på besøg, som regel for at slå dem for penge.

At Jens Peter var blevet millionær ved at drive Frederiksdal kro er vel stærkt sagt. Men kroen var vel besøgt. Om sommeren kunne der være 50 vogne.

Der var ved kroen både keglebane, skydebane og gyng. Staldmesteren havde tre mand til hjælp, foruden at konen hjalp til i køkkenet. Med til kroen hørte også lidt jord: kromarken ved vejen ud til Storskoven (Lyngbybogen 1959, s.161).

En humoristisk skildring findes i Gustav Esmann: Hjort og Michelsen, 1891, optr. 1967.

Endnu en slægtsbog med fejl

Ib Hansen

Søndertoften 238

2630 Taastrup

Tlf.: 4373 7682

ib.hansen@hansen.mail.dk

Hvor kunne man da have heddet mange forskellige spændende navne, Dupont, Pelloutier, Uhrskov, Kryhlmann, Melkiorsen, Cohr – for bare at nævne nogle enkelte.

Og hvor kunne man da i dag have ejet større gårde, virksomheder m.m., hvis „blot“ man nedstammede fra den ældste søn i stedet for en datter. Men jeg er nu meget godt tilfreds med at hedde Hansen. Et af Danmarks mest anonyme efternavne.

Det startede med en fejl i en slægtsbog

I min slægt ses primært sønderjyder – eller rettere alsinger - og efterkommere af de belgiske og franske huguenotter, der slog sig ned i Fredericia.

Men der er også „undtagelser“, bl.a. husmandsfamilier fra Hindsholm og Mors. Og det var på Mors, det hele startede med fejl i en slægtsbog.

Hjælp

Både gennem DIS og enkeltpersoner, der har været endog meget positive over for at hjælpe, har jeg, siden jeg startede med slægtsforskning for en 5-6 år siden, fået endog meget stor hjælp bl.a. til folketællinger.

Internettet har også givet en del faktuelle oplysninger, som har været med til at stykke familiens stamtræ sammen.

Internettet

Det var egentlig gennem Internettet, jeg kom i gang med udgivne stamtavler. Jeg efterforskede mine aner fra Mors og fandt ud af, at en gren af denne familie kom fra Tørring sogn, Skanderborg amt.

Besøg på Rigsarkivet

Efter utallige besøg på Rigsarkivet og mange timers gennemgang af FT og KB var jeg helt sikker på, at denne gren udsprang fra *Mads Madsen* og *Maren Sørensdatter*, stamforældrene til Uhrskov- og Mølgaard-slægterne.

På nettet

På nettet fik jeg livlig kontakt med en anden efterkommer, Mølgaard i USA. Vi fik en del tid til at gå med at fremfinde skifteattester, indtil han en dag meddelte mig, at vi nok alligevel ikke var „i familie“ med hinanden.

Fejlen

Problemet var, at han var i besiddelse af bogen „*Uhrskovgaard og slægten Uhrskov*“ af Anders Uhrskov. Og når jeg påstod, at jeg var efterkommer af *Anne Madsdatter*, født i 1748 og *Søren Petersen*, født 1747, måtte der være en fejl i min forskning.

Det var jo ikke så heldigt, da jeg havde opfattelsen af, at jeg havde været ret omhyggelig med at undersøge baggrunden.

Argumentationen

Men den kære amerikanske Mølgaards argumentation var, at når slægtsbogen indeholdt to *Anne Madsdøtre*, født hhv. 1748 og 1757 måtte det være ensbetydende med, at den førstefødte måtte være død som barn, hvorefter den næste datter fik samme navn. Logisk nok – og langt hen ad vejen da også skik og brug.

Dokumentation

Men jeg måtte jo i gang med at finde Anders Uhrskov's bog – og fandt den på biblioteket. Og Mølgaards oplysninger var korrekte, sådan set fra bogens side.

På Rigsarkivet igen

Men, som sønderjyde er jeg jo noget vedholdende. Ikke-sønderjyder kalder det vist stædig, så jeg måtte igen på Rigsarkivet. Og sandelig, jeg fik de bekræftelser jeg gik efter. *Anne Madsdatter* var født i 1748 på Uhrskovgaard, og hun blev gift med *Søren Petersen* den 25. juni 1775. Og det måtte være „den rigtige“ *Anne Madsdatter*, da hendes alder ved FT i 1787 passer fint med fødselstidspunktet.

Den anden Anne Madsdatter

Herefter tilbage til den anden *Anne Madsdatter*. Ifølge slægtsbogen skulle hun være døbt den 30. januar 1757. KB er, for at sige det mildt, ikke umiddelbart læselig. Men ved nøje studie, og hjælp fra vores „tjenende ånd“ på Rigsarkivet, kom vi frem til, at *denne* piges far, *ikke* hedder *Mads Madsen Uhrskov*, men derimod *Morten Uhrskov*. I øvrigt en person der ikke omtales i slægtsbogen.

Min ane var den rigtige

Min ane var altså den rigtige, og „den anden Anne“ fejlplaceret. Hun må have heddet *Anne Mortensdatter* og ikke *Madsdatter*. Og under sit rigtige navn genfindes hun da også i efterfølgende FT.

Roen i „ord-krigen“ mellem Ishøj og USA blev genoprettet, og vi koncentrerede os om skifteattester på bl.a. *Mads Madsen Uhrskov*, hans hustru, og sandelig også på „min“ *Anne Madsdatter*, der alle – naturligvis – bekræftede forskningen.

Konklusion

Jeg har naturligvis skrevet til de nuværende ejere af Uhrskovgaard, der nedstammer fra samme personer, om slægtsbogens fejl. Jeg går ud fra, de har taget fejlen til efterretning. I hvert fald har jeg ikke hørt fra dem.

Men siden denne episode, har jeg tjekket og dobbelttjekket alle øvrige oplysninger i min efterhånden anseelige opremsning af personer i familien. Og det bliver jeg ved med, uanset hvilke informationer jeg får – og fra hvem.

Min oldefars broder i Holland

Ib Brusendorff
Kulsviervej 94B
2800 Kgs. Lyngby
Tlf 45 88 23 81
ibrus@mail.dk

I november 1847 skrev min tipoldemor, min morfars farmor til sin søn, min oldefar, at hans bror var død, og at hun synes, han skulle skrive trøstende til svigerinden, der var blevet enke.

Det specielle ved situationen var, at broderen var død i Holland, hvor enken derfor befandt sig. Ifølge brevet kunne min oldefar sende et brev til sin svigerinde gennem den danske konsul i Rotterdam. Hvorvidt han fik skrevet, ved jeg ikke.

Christian Frederik Schubert

Den afdøde bror, hvis navn var Christian Frederik Schubert, var født den 30. august i 1806 i Fredericia og var blevet hjemmedøbt den 20. september i Trinitatis sogn. Da familien i 1815 var flyttet fra Fredericia til Ringkøbing foregik hans konfirmation i Ringkøbing Kirke i april 1821.

Christian Frederik blev udlært som snedker, men i 1826 forsøger han at blive underofficer ved 9. Bataillon i København. Han bliver imidlertid efter 50 dage anset for uskikket til tjenesten og forlod militæret og blev skibstømrer. Dette havde jeg for år tilbage fundet ud af, men derefter var jeg gået i stå øjensynlig uden muligheder for at finde ud af, hvad der derefter var blevet af ham.

Brevet

Brevet, som var blevet opbevaret af familien i de mange år, blev uventet trukket op som en kanin af en høj hat af min kusine, der havde det liggende sammen med andre papirer fra vores mødres familie. Det var virkelig en overraskelse. Med brevet fra min tipoldemor til min oldefar fik jeg muligheden for at komme videre med Christian Frederiks levned.

Omtale i Slægt & Data

Selv om brevet åbnede muligheder for ny viden, lå det lidt tungt med at ud-

nytte mulighederne på grund af, at denne viden skulle søges i et andet land. Heldigvis fortalte Jacob Beze-mer i Slægt & Data nr. 1 i 2006 om den hollandske Genealogi Forening og opgav adressen på dens hjemmeside, www.cbg.nl.

Tekst på engelsk

Jeg ilede straks med at se hjemmesiden, og det viste sig, at den havde en forklarende tekst på engelsk. Da jeg ikke direkte kunne hente oplysninger på den, benyttede jeg en angivet e-mailadresse til at skrive på engelsk og forklare mit problem og til at bede om oplysninger om, hvordan jeg kunne komme videre.

På denne e-mail fik jeg et venligt svar på engelsk, hvor Centraal Bureau voor Genealogie skriver, at de vil svare mig så hurtigt som muligt. Det gik hurtigt, idet svaret kom kun to dage efter – på engelsk.

Svaret gik ud på, at man havde søgt i den Digitale Stamboom Rotterdam, og at man der havde fundet Christian Frederik Schuberts vielse med Anna Maria Stroober. De var blevet viet den 21. marts 1838 i Rotterdam.

Hvis jeg ville have flere oplysninger, kunne jeg kontakte Stadsarkivet i Rotterdam. Der blev opgivet en postadresse og en e-mailadresse: info@gemeentearchief.rotterdam.nl

Stadsarkivet i Rotterdam

Jeg gættede nu på, at dette stadsarkiv måtte have en hjemmeside, og at hjemmesidens adresse kunne udledes af e-mailadressen. Det stemte. På: www.gemeentearchief.rotterdam.nl fik jeg mange valgmuligheder. Det gjorde det lidt svært, at mulighederne var angivet på hollandsk, men med lidt god vilje kan det gå. At søge hedder zoeken, det er ikke så uforståeligt, når man forsøger at udtale ordet. Ved at vælge 1) stamboomonderzoek, 2) zoeken in, 3) digitale stamboom nå-

ede jeg til en side, hvor jeg kunne vælge fransk eller engelsk i stedet for hollandsk, men det var kun introduktionen, der blev givet på andet sprog.

Væsentlig oplysning manglede

En væsentlig forklaring var ikke med på de fremmede sprog, nemlig en oplysning om, at man i forbindelse med borgerlig vielse i perioden fra 1812 til 1852 kan få indscannede dokumenter at se og kan downloade nogle af dem, medens andre kan bestilles enten på papir eller scannet og sendt med e-mail. De sidste skal man betale for.

Oplysningerne i arkivet er i øvrigt opdelt i 2 perioder 1573-1811 og 1812-1952. I den første periode er oplysningerne baseret på kirkebøger (dåb, vielse, begravelse / dopen, trouwen, begravnen) og i anden periode på de borgerlige autoriteters protokoller og arkiver (fødsel, borgerlig vielse, død / geboorten, huwelijk, overlijden).

Zoeken

Som 4) klikkede jeg på ordet zoeken i en ramme og kom derved til et skema, der kunne udfyldes, hvorefter arkivet ville blive undersøgt. I skemaet, der er delt efter de ovenfor nævnte 2 perioder, angives om vil søge efter fødsel, vielse og død.

Jeg kastede mig selvfølgelig straks ud i at søge på efternavnet Schubert og fik 17 svar. Det viste sig, at faderen blev opgivet i forbindelse med fødsel, og både fader og moder blev opgivet ved vielser. Så der var nogle gengangere, men det var et stort skridt at komme videre.

Videre søgning

På listen med de personer, der er fundet, kan man klikke på de enkelte personer og få en oversigt over alle implicerede. Det vil sige, at man ved en vielse får navnene på brud og brudgom, brudens fader og moder og gommens fader og moder.

Og så kan man jo søge videre med de nye navne, så det er virkelig mange oplysninger, der kan indhentes fra arkivet.

Nye oplysninger

Om Christian Frederik Schubert fik jeg at vide, at han bliver gift med Anna Maria Stroober i Rotterdam den 21. marts 1838, og at han får en datter i 1841 og en i 1843. Hans død den 4. november 1847 er ikke med i oplysningerne, men den har jeg fra brevet.

Hans kone Anna Maria født Stroober bliver gift igen i 1849 og får en søn med den nye mand Johannes Casparus Scholten. Jeg har også fået oplysninger om Anna Maries forældre og deres familie. Oplysningerne er ikke udtømte, men der er en grænse for, hvor langt man umiddelbart går, når det er så fjern familie.

De scannede dokumenter

De scannede dokumenter, som jeg uden videre har kunnet downloade, omfatter en oversættelse af Christian Frederik Schuberts fødsels- og dødsattest (fra Fredericia) på hollandsk, en dødsattest (fra Ringkøbing) for Christian Frederik Schuberts far og hans mors tilladelse (fra Ringkøbing) til, at han må gifte sig, bekræftede oversættelser af disse attester til hollandsk, udskrifter af Rotterdams borgerprotokoller, der bevidner Anna Maria Stroobers fødsel og hendes faders død i 1835 og naturligvis vielsesattesten eller i det mindste teksten i denne attest. Jeg har ikke fundet ud af, hvorfor jeg uden videre har kunnet downloade disse dokumenter, mens de fleste andre skal bestilles og betales.

Bureaukrati

Der har været ikke så lidt bureaukrati dengang. Christian Frederik Schubert

Eksempler på indscannede dokumenter

var 32 år, da han i 1838 ville gifte sig, men ikke desto mindre skulle han skaffe attest for, at hans fader gav ham tilladelse til at blive gift.

Men da faderen var død i 1829, måtte han skaffe en attest for fadrens død og derefter en attest for, at hans moder gav ham lov til at gifte sig.

Disse to attester må være passende illustration til, hvad man kan finde i Rotterdam og omegns arkiv.

Hvis man har aner i Holland i Rotterdamområdet, dvs. sydlige Holland, så er der gode muligheder for at finde oplysninger i Gemeentearchief i Rotterdam og i øvrigt at få hjælp fra den hollandske Genealogi Forening.

Island: Fréttabréf Ætt-ræðifélagsins 2005 : 3

Indtastning af folketællinger mandtaller: MT 1703 er tilgængeligt i det islandske rigsarkiv (Þjóðskjalasafnið) på www.skjalasafn.is.

MT 1835 og MT 1880 mangler begge korrekturlæsning, men arkivet og foreningen er - endelig - ved at finde frivillige til arbejdet. MT 1870 er også på vej.

Vigtigste kilder: På 6 sider gennemgås de vigtigste kilder til islandsk genealogi, lige fra sagaerne, over mørketiden ca. 1300 - 1600, og frem til den moderne fyldige litteratur og islendin-gabok.is. Sagaerne giver omhyggelige slægtsoplysninger, men efter sagati-

den gik historieskrivning af mode (og økonomien var ikke til den slags fråds) og Den sorte Død 1402 slog proppen i.

Først i 1600-tallet dukker der slægtstavler op igen, og i 1800-tallet får historie og slægtsforskning en national opblomstring.

Alene Ólafur Snóksdalín (1761-1842) efterlod en samling på ca. 1000 håndskrevne foliosider. I 1900-tallet blev samlingen udgivet i 3 bind med videnskabelige kommentarer og forbedringer. Oplaget var på 75 eksemplarer(!), så de har høj pris hos antikvarboghandleren.

Ísland: Fréttabréf Ættfræðifélagsins 2005 : 4

Her er to artikler, som kommenterer udredningen af slægten Hafstein i nr. 2005:2 - som er baseret på:

www.anetavlen.dk

Den ene trækker mandslinjen tilbage til de store høvdinger på Oddi i sagatiden (bl.a. Sæmundur den Vise som skrev Den ældre Edda) og anviser, hvordan man med DNA-prøver må kunne eftervise de svage led.

Den anden er en efterslægtstavle efter Christen Zimsen, som blev købmand i Reykjavík og gift Hafstein, senere boede de i København, Smørum og Grenå.

Genealogists' Magazine volume 28 Number 9 og 10

Det er ikke just artikler om databehandling i slægtsforskning, der fylder siderne i disse to blade.

I nr. 9 er emnet slet ikke behandlet, mens der i nr. 10 er to artikler om

emnet, nemlig „*Researching British and Irish ancestors on The Origins Network*“ af Jane Hewitt og „*My Ancestors were on the Census - Well, they should have been!*“ af John Hanson.

Jane Hewitt skriver om The Origins Network, der siden begyndelsen i 1997 har givet online adgang til vigtige primære kilder, uddrag og indekseringer fra perioden ca. 1250-1950 på: www.originsnetwork.com

Materialet er meget varieret og giver ikke alene adgang til oplysninger om ægteskaber, begravelser, folketællinger og testamenter, men også til kilder fra domstole og militæret. Man skal betale for adgangen til materialet. Den billigste adgang koster £3.95 (72 timer), den dyreste £34.50 (et år).

I artiklen „*My Ancestors were on the Census - Well, they should have been!*“ giver John Hanson et udmær-

ket overblik over, hvilke folketællinger fra England, Wales og Skotland, der er tilgængelige online.

Der er tale om pay-per-view-sites, hvor man betaler for adgangen til materialet, men til gengæld kan se de indscannede originale dokumenter hjemmefra, nemlig:

England og Wales

www.ancestry.co.uk - 1841-1901

www.1837online.com - 1861 og 1891

www.originsnetwork.com - 1841 og 1871

www.1901censusonline.com - 1901

Skotland

www.scotlandspeople.gov.uk - alle
www.thegenealogist.co.uk - 1841-1871, 1891 og dele af 1901.

Endvidere omtales:

www.freecen.org.uk - hvis mål er at indekserer samtlige folketællinger og stille oplysningerne gratis til rådighed,

samt www.familysearch.org - der giver gratis adgang til en fuldstændig transkription af folketællingen 1881. Til sidst nævnes:

www.censusfinder.com og www.ukbmd.org.uk

hvor det også er muligt at finde indeks til diverse folketællinger.

John Hanson skriver yderligere om det velkendte fænomen, at man ikke altid kan finde dem, man søger, der hvor de burde være. De kan være flyttet, midlertidigt bortrejst eller i hæren. Andre gange er dele af den originale folketælling bortkommet eller be-

skadiget, ligesom der kan være nogen, der slet ikke er opført i folketællingen, fordi optælleren har glemt dem eller skrevet forkert, fx er en dame ved navn Zenobia Hatham i folketællingen 1881 anført som Snowbear Hatham. Ligeledes kan der være indtastningsfejl i indekseringen.

Andre muligheder er, at folk kan være anført med initialer, kælenavne og kortformer, fx. kan kvinder med navnet Mary være at finde som Molly eller Polly, mens kvinder med navnet Margaret kan være at finde som Peg eller Peggy.

De omtalte www-adresser i artiklerne ligger nu på DIS' hjemmeside

Som en service til Slægt & Datas læsere har vi lagt de links, der omtales i artiklerne, op på DIS-Danmarks hjemmeside.

Gå ind i menuen under [Foreningen] - [Medlemsbladet Slægt & Data] - og klik på [Links fra Slægt & Data](#). Adressen er: www.dis-danmark.dk/sd/sd_links.asp

Her finder du links til bladene helt tilbage fra 2003 og til nu.

DIS-Danmarks ekspedition

Ole Hald Madsen

Rikkeminde Allé 4
5250 Odense SV
ekspedition@dis-danmark.dk

Tlf. 26 84 25 19

Telefonen er åben for ekspedition: Tirsdag kl. 14-18 - ellers telefonsvarer.

Ekspeditionen besvarer praktiske spørgsmål og sørger i øvrigt for forsendelse af foreningens forskellige produkter, f.eks. cd'erne med Slægt & Data og Postadressebogen 1921 ect.

Ekspeditionen står også for tilmelding til DIS-Danmarks læsekredse, hvor udenlandske blade rundsendes blandt DIS-medlemmer.

www.dis-danmark.dk

Hanne Marie Rud
webmaster@dis-danmark.dk

Undervisningskoordinator

Ann Christensen
kursus@dis-danmark.dk

DIS-Danmarks bestyrelse

Arne Christiansen <i>Formand + AO repr. + DIS-arkiv.</i> Langelinie 34 C, 5230 Odense M. Tlf. 66 13 31 34	christiansen@dis-danmark.dk
Erik Kann <i>Næstformand + ansvh.redaktør + DIS-arkiv.</i> Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum. Tlf. 45 85 18 02	kann@dis-danmark.dk
Werner Wittekind <i>Kasserer + nordtysk repr. + kursus-grp.</i> Rudersdalsvej 114, 2840 Holte. Tlf. 45 41 43 15	wittekind@dis-danmark.dk
Henriette Idestrup <i>Sekretær + nordtysk repr.</i> Købkesvej 46, 5230 Odense M. Tlf. 65 91 62 10	idestrup@dis-danmark.dk
Kathrine Tobiasen <i>Redaktionsmedlem.</i> Korsagervej 13, 8900 Randers. Tlf. 86 44 56 89	tobiasen@dis-danmark.dk
Jette Jørgensen <i>HFH repr. + kursus-grp. + DIS-arkiv.</i> Valhøjs Alle 102 B. st.tv., 2610 Rødovre. Tlf. 36 70 96 42	jorgensen@dis-danmark.dk
Ole Degn <i>KIK-repr.</i> Mellemhøjen 11, 8800 Viborg. Tlf. 86 67 47 02	degn@dis-danmark.dk
Leif Sepstrup Munkgårdsvænget 29, 7400 Herning. Tlf. 97 16 82 80	sepstrup@dis-danmark.dk
Merete Nielsen Gl. Præstevej 7, 3200 Helsingø.	nielsen@dis-danmark.dk
Jens V. Olsen <i>Suppleant + AO repr. + kursus-grp.</i> Bandholmvej 5, 4000 Roskilde. Tlf. 46 75 51 73	olsen@dis-danmark.dk
Ruben Højmark Jensen <i>Suppleant + DIS-Træf.</i> Lucernevej 17, 4180 Sorø. Tlf. 57 83 28 94	hojmark@dis-danmark.dk

Returneres ved varig adresseændring

Slægtens venner

Slægtsprogrammerne er gode til at holde styr på familien, så vi kan se, hvem der har været gift med hvem, og hvor mange børn de har fået.

Men hvad med de sociale relationer til venner og bekendte?

Vi higer og søger i gamle bøger for at få styr på vores slægt. Vi finder tipoldeforældre, og de der er ældre. Side-løbende får vi hold på et antal onkler, tanter, fætre og kusiner.

Slægtsforskningen har vel sit afsæt fra den tid, hvor det især var arveretten, der var grundlaget for at finde anerne – og måske håbet om at kunne finde bare lidt fortyndet blåt blod i årene.

Men tit har det været (og er) sådan, at familierne ikke nødvendigvis havde så meget med hinanden at gøre. Slægtens brødre og søstre, onkler og tanter, fætre og kusiner omgikkes ikke altid hinanden på en måde, som blodsbeslægtningen og anetavlerne kunne antyde.

Det sociale liv artede (og arter) sig sådan, at familiemedlemmer i større grad havde forbindelse med naboer, venner, skole-, arbejds- og soldaterkammerater gennem dele af eller hele livet. Eller måske optrådte sognerådsformanden ved mange af familiens begivenheder som fadder eller forlover - ja måske solgte han tilmed jord til familien, hvilket kunne antyde en nær social tilknytning.

I gamle dage var mange af disse venskaber også en del af sognets beboere. Og var det et relativt lille sogn, slægten kom fra, var de måske involveret med hinanden i langt højere grad end med familiens mange medlemmer. Nogle navne dukker op i folketællingen på samme adresse som familien. Senere forekommer de som både forlovere og faddere, for atter at vise sig på fotoet fra oldeforældrenes guldbryllup.

Brødre, onkler, tanter, fætre og kusiner flyttede til en anden by. Med årene sås man i heldigste fald kun ved særlige begivenheder som jul, runde fødselsdage, barkedåb – og begravelser. Ja, man kendte måske dårligt hinanden, hvis familierelationerne var for langt ude.

The missing link

Det er her, jeg savner noget i de moderne slægtsprogrammer: at man har mulighed for at knytte også andre end familiemedlemmer sammen – uden at de derfor skal optræde som familie i slægtsoversigterne.

I de slægtsprogrammer jeg har kendskab til, er det ikke muligt at linke

(som det jo hedder i nutidens sprog) sådanne personer til ens slægt. Jo, man kan lægge dem ind i særlige felter som fx forlovere eller faddere, eller man kan putte dem ind i notefelterne. Men ikke på en måde, så man kan danne sig et overblik over, hvordan sådanne personer evt. kunne have berøring med slægten i mange forskellige sammenhænge.

Jeg savner denne nytænkning i opbygningen af slægtsprogrammerne – i dag, hvor det ikke er arveretten eller de blå bloddråber, vi higer og søger, når vi arbejder med slægten.

Måske findes der programmer, som kan klare dette – eller måske er der nogen, der har haft det samme behov og har fundet en løsning på det i eksisterende slægtsprogrammer.

Så ville det da være rigtig spændende at høre, hvordan de har klaret opgaven.

Kurt Lundskov
Tousvej 63
8230 Åbyhøj
epost@lundskov.dk

